ԱՅՕՆԷ ՇԻՐԱԹԼԱՐԸ

Մէհիւսիլէ 20 ղուրուշտան

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիգի . . . . 180 ղր.
Ալթը այլըգը . . . . 90 »
Իւչ այլըգ . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԷԹԼԷՐ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիգի . . . . 220 ղր.
Ալթը այլըգը . . . . 110 »

30 Բարա

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԻՎԱՏՏԸ ՓՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱՒՐԻԷՅԻ ՃԱՄԻ ՒԷՎԱՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՇԻՐԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէյէ . . . 5 ղր.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 2 »
Իմթիազ …, Փուսթա, Ցիրքէթ վէ … … … պիր . . .
2 վէ 3 ինճիւ սահիֆէլէրէ . . . 6 ղր.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Զիյադէ միգտարը իչիւն իլանատի … պազարլըգ օլունուր:
Մէվատտը նաշիրայա տայիր պէնտլէր մէճմուասը գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան իատէ օլունմայաճագ:

30 Բարա

Իտարէխանէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր: —Ղազէթանըն ումուրու խուսուսէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քիաֆֆէյի մէվատտ ճաղըրըլմա, Միւտիրի ղազէթէ Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճագը կիպի, քիաֆֆէյի մէքթուպլարըն տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 28 ՅՈՒՆՎԱՐ

ԿՈՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Պու կիւնլէրտէ ազտ օլունան վիւքելա մէճլիսլէրինտէ մէսալիհը Մըսըրիյէ թահթը թէզէքքիւրտէ օլտուղու կիպի, էվվէլքի ազչամ Պաշ վէքիլ Սաիտ բաշա իլէ Տախիլիյէ Նազըրը Մահմուտ Նէտիմ բաշա հազարաթը՝ ումուրը Մըսըրիյէ միւզաքէրէսի հաքգընտա մալիւմաթ վէրմէք իւզրէ զաթը հազրէթը Շէհրիյարինին նէզտինէ կիթմիշլէր տիր: Մըսըր րէիսի նուզզարը սապըգ Շէրիֆ բաշանըն իսթիֆասը՝ պուրաճա պայը թէէսսիւֆ վէ էնտիշէյի մուճիպ օլմուշ իսէ տէ, անըն հէյէթը նուզզարըն թէշէքքիւլինէ նազարը մէմնունիյէթլէ պագըլմագտա, վէ Շէրիֆ բաշանըն իսթիֆասը իւզէրինէ հուտուլէ կէլէն էնտիշէ պէրթարաֆ օլմագտա տըր:

—

Պէրլինտէն սէֆարէթը մախսուսէ մէմուրիյէթիյլէ Ցէրսաատէթէ կէլէճէք օլան բրէնս Րատզիվիլ իլէ մայէթի՝ կէչէն բազար սապահը Թըրէսթէտէն Լոյտ գումբանիասընա մէնսուպ պիր վափօրա րաքիպ օլմուշ օլմագլա, սէֆարէթը միւշարիլէյհանըն պու կիւն Զանագ Գալէսինտէն կէչմէսի մէմուլ տըր: Հէյէթը սէֆարէթը մէզքիւրէ՝ տիւն ազչամ վափօրը Հիւմայունլա պուրատան հարէքէթ իթմիշ օլան Ալի Նիզամի բաշա իլէ Րէշիտ պէյ վէ պազը Մապէյն մէմուրինի թարաֆընտան իսթիգպալ օլունաճագ տըր: Մէմուրինի միւշարիլէյհիմ հազրէթը մէմուլէյհ Օսմանիյէնին զաֆէրը … Զանագ Գալէսինտէ, զաթը հազրէթը Շէհրիյարի թարաֆընտան հէյէթը սէֆարէթէ պիր Նամէի խոշամէտի թէպլիղ իտէճէկլէր տիր: Հէյէթը սէֆարէթ միւշարիլէյհին եա Թօփխանէյէ վէ եա Տօլմա Պաղչէյէ չըգարագ, խաս ախըրտան կէօնտէրիլէն արապալարա րաքիպէն Ալէմանիա սէֆարէթինէ կիտէճէք տիր:

—

Եարգի Րումէլիտէ մէվգի ինբանտա պօնսուլաճագ հէր նէվ գանուն վէ նիզամ պէրայի թաստիգ էվվէլա Պապը Ալիյէ թէպլիղ օլունմագ, վէ Պապը Ալի պունա իքի այ զարֆընտա պիր ճէվապ վէրմէզ իսէ, Պապը Ալի թարաֆընտան գապուլ վէ թաստիգ օլունմուշ ատտ իտիլմէք վիլայէթը մէզքիւրէ Նիզամնամէի էսասիսի շէրաիթինտէն իքէն, վալինին պէյանընա կէօրէ, պունտան թագրիպէն իքի իւչ այ մուգատտէմ վիլայէթը մէզքիւրէ թարաֆընտան կէօնտէրիլէն պիր ագարաթ Նիզամնամէսինի Պապը Ալի մէօհլէթը մէզքիւրէ տախիլինտէ գապուլ իտէմէյէճէկինի պէյան իթմիշ իսէ տէ, վիլայէթ Պապը Ալինին ատէմը մուվաֆագաթընա պագմայարագ մէզքիւր Նիզամնամէյի իճրա գօյմագտա պուլունմուշ, վէ պունա Նիզամնամէնին թաթպիգ վէ իճրա օլունմասընը իսթիյօր, էֆքեարը ամմէյէ գարշը կէօտէլիզը ճէվապը վէրիւր:

Կազէթայի մէզքիւրէնին պէյանընա կէօրէ, Եարգի Րումէլի վիլայէթի պու հարէքէթինտէն տոլայի Պապը Ալի թարաֆընտան … Նիզամնամէի մէզքիւրէ … վէ Նիզամնամէի մէզքիւր … Պապը Ալի թարաֆընտան թաստիգը մուհաքգաք իտիլմէյէճէգ ալընաճագ իմիշ:

—

Օսմանլը վէ Աւսթրիա չըմէնտոֆէրլէրինին պիրլէշտիրիլմէսի մէսէլէսի մէմուլին մուղայիրի օլարագ հէնուզ ֆասլ օլունմամըշ տըր: Զիրա մահալլը իլթիսագ հագգընտա ույուշուլամամըշ տըր: Աւսթրիա տէվլէթինին վէ անըն թէշվիգիյլէ Սըրպիանըն թէքլիֆ իթտիքի մահալլը Պապը Ալի՝ Սէլանիկին մուհաֆազասընա, վէ պիր իսթիլայի էճնէպի վուգուունա … … պէհանէսիլէ րէտ իթմիշ տիր:

—

Հունան հուտուտընտա միւնազիունֆիյհ գալմըշ օլան տէօրթ նօգթա իւզէրինէ սէֆիրլէր թարաֆընտան Պապը Ալիյէ վէրիլէն թագրիրը ախիրէ ճէվապէն պու տէֆա Խարիճիյէ Նէզարէթի ճանիպինտէն պիր նօթա թասթիր օլունարագ, մէզքիւր նօթատա խաթթը մէզքիւրըն իչ նօգթասը գապիլը գապուլ օլտուղու պիլտիրիլմիշ, վէ ֆագաթ Անալիբսօս իլէ Նէզէրօս արասընտագի մէվգի հագգընտա Օսմանլը գօմիսէրլէրի թարաֆընտան թախմին իտիլէն խաթթ իչիւն ըսրար իտիլմիշ տիր:

—

Ալէմանիալըլար թարաֆընտան Ցէրսաատէթէ տաիր վէքալէթինտէ պուլունմուշ օլան Մ. Բրինքէր տահիլէր խարիճէ մէճլիսինէ վէքիլ թաեին օլունմուշ տըր:

Մումաիլէյհ գօմիսիօնտա ինհիսարը տիւթիւն մէճլիսի իլէ օգրաշմըշ օլտուղունտան, պիր գաչ կիւնէ գատար Ցէրսաատէթէ կէլէրէք … իտարէսինտէ պուլունաճագ մըշ:

—

Սինօփլըն պէյանընա կէօրէ, Ցէրսաատէթտէ թէշքիլը մուգարրէր օլան տահիլէր մէճլիսը խարիճէսինտէ … Իթալիա տահիլէրի թարաֆընտան Ցէրսաատէթտէ մուրախխաս պուլունմուշ օլան Մ. Մանգարտի վէքիլ թաեին օլունմուշ տըր:

Պու հալտէ խարիճէ մէզքիւրէ մէճլիսինտէ Իթալիա տահիլէրի թարաֆընտան սէֆարէթ թէրճիմանը Մ. Վէրնօնինին ազա ինթիխապ օլունաճաղը րիվայէթի թէհագգուգ իթմէմիշ տիր:

—

Շու սըրատա Խէմէնտէն մալումաթը սահիհէ վէ ճէսիմէ ալընամագտա օլտուղընտան, հուքումէթը Սէնիյէ օրանըն իչլէրի հաքգընտա էնտիշէտէ պուլունմագտա տըր: Բազար իրթէսի կէօնտէրիլէն ասքէրտէն ֆազլա օլարագ օլ թարաֆա ասքէրը Շահանէ սէվգ օլունտուղունա պագըլըր իսէ, սահիհէն վիլայէթը մէզքիւրէտէ պազը վէգայիի վախիմէ զուհուրա կէլմիշ օլմալը տըր: Ասքէրը մէրգումէնին գօմանտասընը տէրուհտէ իթմէք իւզրէ Հիւտէյտաետա տիկէր պիր գօմանտան կէօնտէրիլմէսի մատտէսի՝ Հաճի Հիւսնի բաշանըն … տիւչար օլտուղունա տաիր տէվէրան իտէն պիր շայիայը թասթիգ իթմէքտէ տիր: Բազար իրթէսի հարէքէթ իտէն ասքէր՝ 10—12 կիւնտէ Հիւտէյտայա միւվասալէթ իտէպիլէճէք, վէ Իզզէթ բաշա՝ չիւպհէսիզ ասքէրը մէրգումէյի գապուլ իթմէք իչիւն վագթընտա մահալլը մէզքիւրտէ պուլունաճագ տըր: Պու հալտէ Ցէրսաատէթտէ մուհիմմ պիր մալումաթ տէսթրէս օլմագ իչիւն էն ազը 15 կիւն միւրուր իթմէլի տիր: իշթէ օ վագթա գատար Թիւրք կազէթալարը Խէմէն ճիվարլարընտա ինկիլիզլէրին պուլունտուղը մուամէլէ հաքգընտա տէրճ իթտիքլէրի խապէրլէրի վագ կէչմէլի տիրլէր: Էկէր Ինկիլիզլէր պու խօլտա հարէքէթլէրտէ պուլունսալար, ագչէ սարֆ իթմէլի տիրլէր, վէ պու մագսատա իրիշմէք իչիւն իսէ ինկիլիզ թէպաասընըն սարֆ իտէճէք ագչէսի չօգ տըր: (Լէվանթ)

—

Մէսաժէ տ'Աթէն կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Եունանիսթանա թէրք օլունան մահալլէրտէ էմլաքը միրիյէ վէ վագֆիյէյէ տայիր օլան մէսաիլին թէսվիյէսինէ մէմուր … պէյ իլէ փափաղեան Սիմոն էֆէնտի վէ քեահիա պէյ՝ Եունան գապինէթօսու րէիսի Մ. Գումունտուրօս իլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր:

Մ. Գումունտուրօս՝ Ցէրսաատէթ մուգավէլէնամէսի Եունան մէպուսան մէճլիսի թարաֆընտան թաստիգ, վէ տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Եունանիսթան արասընտա մուալլագ օլան մէսաիլ վէ պիլխասսա Գրիթիտէ վէ սաիր նօգթալարտա տաիր օլան իխթիլաֆ պէրթարաֆ օլունմատըգճա, էմվալը միրիյէ վէ վագֆիյէ խուսուսունտա միւզաքէրէ պէտ օլունամայաճաղընը մումաիլէյհիմէ Օսմանլը մէմուրինինէ պէյան իթմիշ տիր:

—

Ցալմաչխա ասքէրինին մունթազամ սուրէթտէ էվվէլճէ թանզիմ ու թէհիզ օլունմուշ բլանլար մուճիպինճէ հարէքէթ իթմէլէրինէ պագըլըր իսէ՝ մէրգումեան ասքէրին մահէր վէ միւճէրրէպ պիր ասքէրի գօմանտասը թահթընտա պուլունմալարը լազըմ կէլտիկինի Նույէ Ֆրայէ Պրէսսէ կազէթասը խապէր վէրիյոր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Մէսմուաթըմըզա կէօրէ, Անատօլուտա Օսմանլը վէ Րուս միւխթէլիթ հուտուտ գօմիսիօնլարընտա տէվլէթը Ալիյէ թարաֆընտան գօմիսէր պուլունան միրալայ Շահապ պէյ իլէ միրալայ Ճէվատ պէյ Րուսիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան ՍԷՆ—Ան նիշանընըն իքինճի րիւթպէսի, վէ մէզքիւր միւխթէլիթ գօմիսիօնլարտա սըր քեաթիպ պուլունան Գրիգոր Հաքիմեան վէ Գաբրիէլ Նօրատունկեան էֆէնտիլէրէ տախի ՍԷՆ—Ստանիսլաւ նիշանընըն իքինճի րիւթպէսի իհսա օլունմուշ տըր:

Բեզալիք մէզքիւր գօմիսիօնլարտա պուլունան տիկէր մէմուրինը Օսմանիյէյէ տախի Րուսիա թարաֆընտան միւխթէլիֆ նիշանլար վէրիլմիշ տիր:

—Մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Հիճազա կիթմիշ օլան Խավէրանը Շէհրէմինիտէն Աճմէտ Րաթիպ բաշա՝ ափէթթէ Շամ մուզաֆֆէրէթինտէ, էհալի թարաֆընտան ֆէվգալատէ մազհարը հիւրմէթ գապուլ օլմուշ վէ քէնտիսինէ պիր չօգ զիյաֆէթլէր չէքիլմիշ օլտուղու տըր: Շամ էհալիսի՝ խաքիփայը Շահանէյէ թագտիմ օլունմագ իւզրէ, սատագաթ վէ ուպուտիյէթը հավի մազպատա միւշարիլէյհ եէտինէ պիր մահզար թէսլիմ իթմիշլէր տիր:

—Հօլանտա սէֆարէթի մասլահաթկիւզարը Խավէրանը մէզունիյէթինէ ազիմէթ իտէճէյինտէն, էվվէլքի կիւն պապը վիւքէլայի զիյարէթ հազարաթը իլէ վէտաա իլէմիշ տիր:

—Էվվէլքի կիւն Բանկալըթտէ Նիշան Թաշընտա պիր պիրտախանէնին իթթիհալինտէ պիր Րում չօճուղընըն սօվուգտան տօնտուղու մէմուլ տըր:

—Սագըզտան ալընան մէքթուպլարա կէօրէ, կէչէն հաֆթա ճէզիրէի մէզքիւրէտէ պիր հարիգ զուհուր իտէրէք թէքմիլ Վրօնտատօս մահալլէսի միւհթէրիգ օլմուշ տըր:

—Աւսթրիա տէվլէթինին Շամ տագի գօնսօլօսը Մ. Պէլթրամէ տէօրտիւնճիւ րիւթպէ Օսմանի վէ Շամ Պանգը Օսմանի շիւբէսի տիրէքթէօրու Մ. Շլումպէրկէ 4 ինճի րիւթպէ Մէճիտի նիշանը իհսա պույուրուլմուշ տըր:

—Պիր գաչ կիւնտէն պէրի հէմ Րումէլիտէ վէ հէմ Անատօլուտա գէսրէթլէ գար եաղմագտա տըր: Թէքմիլ քէօյլէր գարտան գափանմըշ օլուպ, րուզկեարըն շիտտէթինտէն տէ էրիմէքտէն իմիշ: Բէօյլէճէ իլէ Գօնեատան կէլմէքտէ օլան պազը գօյուն սիւրիւլէրի չէմտիւ պիր թիփիւս թուլլարագ գար եղընլարը ալթընտա գալմըշլար տըր:

—Մէթէէսսիֆէն կազէթալարտա օգունտուղունա կէօրէ, Նաւլօնըն Էնէնի—Քէօյ միւթէֆէրրանըն միւլքէթ … Ճանիկէշմիրճեան վէ … փօրթուգալեան էֆէնտի … գարըխմանտա պուլունմուշ տըր:

Խայլէր պալըղընտա կէօրէ, ճանիլէր՝ էֆէնտիի մումաիլէյհի էվվէլա պօղմուշլար, վէ պատէհու իքի տէվէնին տէրիլէրինի սըյըրմըշլար, վէ հալիւթա … իթթիֆագ իթմէյիպ ճէսէտինի միւխթէլիֆ պարչալարա … պարչալամըշլար տըր:

Հիւքիւմէթը մահալլիյէ պիր գաչ չիւպհէլի էշխասը թէվգիֆ իթմիշ, … վէ պունտան … պազը պիր … ազատ իտիլմիշ տըր:

—Կէչէնլէրտէ պիր Րուսիա վափօրընըն չաթմասըյլա Մէսսաժըրի գումպանիասընա մէնսուպ … նամ ֆրանսըզ վափօրընըն տէնիզին տիպինէ պաթմըշ օլմասը … թէկրար … օլտուղու, վէ … հէր սէվի թէտապիրէ թէվէսսիւլ օլունմագ իսէ տէ, … տիր:

Հիւքիւմէթինին պու պապտա … մալիւմաթա կէօրէ, մէզքիւր վափօրուն … [illegible] … տիր:

—Իզմիրտէն վարիտ օլան մէքթուպլարա կէօրէ, վիլայէթը մէզքիւրէ ասքէրի գօմանտանը էմին բաշա՝ չու էսնատէ օ ճիվարլարտա իճրայի շէգավէթ իթմէքտէ օլան հայտուտլարը թաագիպ պիրլէ, Պայընտըրտա մէրգում հայտուտլարըն 2 սէրքէրտէլէրինի թէլէֆ իթմիշ վէ ավէնէլէրինին էքսէրիսինի տէ … կիրիֆթար իթմիշ տիր: Բաշա միւշարիլէյհ վիլայէթը մէզքիւրէ հայտուտլարընա տէհշէթ սաչըրըլըր կիպի, … սէհէթտէ տէ հարէքէթ իթմիշ տիր:

—Մ. Կրէյլի թահթը գօմանտասընտա պուլունան … նամ ինկիլիզ վափօրը՝ պունտան պիր այ մուգատտէմ լիմանըմըզտա … գումպանիասընտա … նամ վափօրընա չաթմարագ մէզքիւր վափօրը պատըրմըշ իտի: Մումաիլէյհ Մ. Կրէյի … տէ վէրիլէճէք թազմինաթ հագգընտա Լոնտրատան … պիլտիրիլմիշ վէ … գումպանիասընա էվվէլքի կիւն 500 լիրա թազմինաթ վէրմիշ տիր:

—Եունան գրալիչասընըն կէչէն կիւն պիր էրքէք չօճուգ տիւնեայէ կէթիրտիկի խապէր իտիլմէքտէ տիր:

Միւշարիլէյհա գրալիչա սալիմէն գուրթուլտուղունտա 21 բարէ թօբ աթըլըպ իւմնը մէսէրրէթ օլունմուշ վէ չօճուգըն իսմի Անտրէա գօնուլմըշ տըր:

—Լօնտրատա եազըլըպ իքի քիթապ նէշր օլունուպ, պունլարըն պիրի՝ Գրալիչա Վիքթօրիանըն գօճասը միւթէվէֆֆա բրէնս Ալպէրթին հայաթը ու թէրճիւմէի հալինի մուհթէվի բուլունան տէօրտիւնճիւ ճիլտի, վէ տիկէրի միւթէվէֆֆա Լօրտ Պիգօնսֆիլտին Շարգտա վուգու պուլան սօն սէյահաթլէրինին թաֆսիլաթընը շամիլ պիր էսէր օլաճագ մըշ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վարչական խորհուրդըն տիւնքի կիւն իճթիմա իտէճէկի հէր նէ գատար եազըլմըշ իսէ տէ, ինթիխապ մէզքիւր եարընա թաալիգ օլունմուշ տըր:

—

Իզմիրին Աւսթրիա գօնսօլօսը կէչէն բէնճշէնպիհ կիւնիւ Ազգ. Առաջնորդարանա կիտէրէք, Մ. Տիւնտ եորթուսը միւնասէպէթիյլէ Առաջնորդ Գեր. Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանը թէպրիք իթմիշ վէ իհթիրամաթը լազըմէ իլէ գապուլ օլունմուշ տըր:

—

Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս սրբազան հազրէթլէրինին Ատլիյէ նազըրը Ճէվտէթ բաշա հազրէթլէրիյլէ ազտէմէզ իճրա իթտիկի միւլագաթընը նէթիճէսի … մէճլիսը խասսա միւզաքէրիյէ թագտիմ օլունտուղունու … եազըլըր:

—

Մակնիսա պէր վէճհը աթի օգունմուշ տըր:

«Սըվազ վիլայէթի տախիլինտէ Աղըրպէյ գարիյէսինտէ պուլունան … քիլիսէսի մուհարէպէի ախիրէ էսնասընտա խասարատէ օլմուշ օլտուղունտան, պու տէֆա … կէօրէ, Պապը Ալի քիլիսէի մէզքիւրին թամիրի իչիւն 50 լիրա վէրմէսինի Սըվազ հիւքիւմէթի մահալլիյէսինէ էմր իթմիշ տիր:»

ԹԵԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

(Պու սապահ կէլէն Բիւլթէնտէն)

Լօնտրա 7 փեպր.

Պու կիւն բարլամէնթօ քիւշատ օլունմուշ տըր:

Քիւշատ նութգընտա գրալիչա տիյօր. «Էլան պիճիւմլէ տէվլէթլէրլէ միւնասէպաթը խալիսանէտէ պուլունույորըմ.

«Ֆրանսա իլէ միւթթէֆիգէն Մըսըրտէ Մըսըրլիյէ հասըլը նազարը տըգգաթ իթտիմ. պու նօգթա իւզէրինտէ էլան մէվճուտ օլան գարարլար Եւրոպանըն խուսուսի մէնֆաաթլէրինէ պուլունույորըմ. Կէրէք Օսմանլը Բատիշահընըն ֆէրմանլարը վէ կէրէք միւխթէլիֆ մուգավէլաթը տիւվէլիյէ իլէ պունտան ագտէմ թէէսիս օլունմուշ օլան հուգուգը մէմալիքը մէզքիւրէնին հիւսնիւ իտարէսիյլէ թանզիմաթընըն թէվէսսիւրի ագիլանէսինէ մուվաֆըգ պիր սուրէթտէ իպգա իթմէք իւզրէ թէէսիրիմի գուլլանաճաղըմ.

Նիհայէթ գրալիչա՝ Ֆրանսա իլէ օլան թիճարէթ ահտնամէսինին թէճտիտի իչիւն տէրտէսթ պուլունան միւզաքէրաթա նազըլ իշարէթ իտէրէք, պունուն … նէթիճէլէրի օլաճաղը … պէյանը իմգան իթթիֆագէն սօնրա, Ինկիլթէրանըն Ֆրանսա իլէ օլան մունասէպէթը խալիսանէսինէ էհէմմիյէթը ազիմ վէրտիկինի պէյան իթմիշ տիր:

Գահիրէ 7 փեպր.

Մըսըրլը նուզզար՝ իքինճի տէֆա օլարագ պու կիւն էնճիւ ազմէնի իճթիմա իթմիշ, պիւտճէյի տախի … Նիզամնամէյի էսասի պէնտլէրինի մէճլիսին … թարաֆընտան թէֆթիշ օլունմասընը գապուլ իթմիշ տիր:

Բեզալիք մէճլիսին Նուզզարը պիր … պէյաննամէ … կէօրէ, պիւտճէ հագգընտա րէյ վէրմէք հուգուգունու Խըտիվ Օսմանլը Բատիշահլարընըն ֆէրմանլարը իլէ քէնտիսինէ թէֆվիզ օլունան իգթիտար մուհաֆազա, մէճլիսի նիւֆուզ թէրք իթմիշ վէ պու թէրքը հուգուգ … միւնասիպ պուլունմամըշ տըր:

Խըտիվ պալանտէ զիքր օլունան Նիզամնամէի էսասինի թահսին իտէն գարարնամէյի իմզալամըշ տըր:

Բարիզ 8 փեպր.

Ֆրանսանըն Մըսըրտէ մուգիմ սէֆիրի գօնթ Մօնթէպէլլօ՝ տիկէր պիր մէմուրիյէթէ թային օլունմուշ օլան Մ. Տէգրէնին եէրինէ Բրէքսէլտէ սէֆիր նասպ օլունմուշ տըր:

Պէրլին իլէ Վիեննատան ալընան խուսուսի խապէրլէրէ կէօրէ, Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրանըն Մըսըր հագգընտա տիւէլը սաիրէ իլէ իթթիֆագ … օլունույօր:

Գահիրէ 8 փեպր.

Խըտիվ թարաֆընտան պու կիւն նէշր օլունան պիր գարարնամէ՝ մէճլիսը նիւվվապըն վէզայիֆինէ տաիր օլան գանունը իլան իտիյօր:

Մէճլիսը մէզքիւրըն պիր հէյէթը մէպուսէսի՝ պէյանը թէշէքքիւր իթմէք իւզրէ Խըտիվէ կիթմիշ, Խըտիվը միւշարիլէյհ՝ ճէվապընտա, մէճլիսը նիւվվապ իլէ հէյէթը նուզզար պէյնինտէ իթթիֆագ պագի գալմասը … իչիւն միւթթէֆիգէն վէ քէմալը իհթիյաթ ու … չալըշմալարընը հէյէթը մէպուսէի մէզքիւրէյէ թավսիյէ իթմիշ տիր:

ՊԻՐ ՆԷՎԻ ԻԼԱՆ

Ասմա ալթը ճիվարընտա Թահմիս սօգաղընտա 22 նումէրօ իլէ մուրագգամ … օլտուղունտան ՍՈՒԼԹԱՆԻՅԷ նամ տուխան ֆապրիգասընտա պու տէֆա եէնիճէնին ալա ճինսլարընտան խուսուսի կէթիրմիշ օլտուղում տուխանլէրտէն … հալինտէ օլարագ գօգուլու վէ իչիմի ղայէթ կիւզէլ հէր նէվի տուխանլար ֆիյաթը սաիրէյէ նիսպէթէն էհվէն ֆիյաթտա … օլուպ, պու քէրրէ միւշթէրիլէրիմիզի խօշնուտ իթմէք վէ տահա զիյատէ շէօհրէթ գազանմագ իչիւն հէր նէվի բաքէթլէրին տէրունինէ իքրամիյէ նամըյլա պիրէր պիլէթ վազ օլունույ, մէզքիւր պիլէթ հէր գանգը բաքէթտէ զուհուր իտէր իսէ, համիլինէ տուխանճըլարտան վէ եախուտ ֆապրիգայի մէզքիւրըն … Գաբրուսընտա … ճատտէսինտէ 16 նումէրօլու տէբօզիթօսընտան պիր բաքէթ հէտիյէ օլունաճաղը մէզքիւր պիլէթլէրտէ 3 լիսան իւզրէ … իլան օլունմագլա, բաքէթ պուլունան զաթլարը … մէմնուն իտէճէկ իմիշ իլան իտէրիզ:

15—10

ՐՈՒՍԻԱ, ՏԷՎԼԷԹԻ

Բ.

Պէջիւք Բէթրօ Խրբերաթօր, ճէնուպ թարաֆընտա պիրտօնանմա թէչքիւ ինէնկէճ գարար վերտի իսկ տէ, պու տօնանմա իչին պիր տէնիզ լաքրմ իտի, վէ ռուսիա մէմալիքինին էօյլէ պիր միւնասիպ տէնիզի պոլունմամաք ա իտի։

Պէյիւք Բէթրօ, տիւչինիւպ թաչընը, Պիհայէթ Օսմանլըլար ելինտէ պուլունան Գարատէնիզին զապթընա գարար վերտի։

Ռուսիատա նէֆի պուլունան Պրանթ իսմինտէ պիր Հոլանտալը, վէ պիրտէ սայիր պիր կէմի մարանկոզու մուավէնէթսիյէ 1694 սէնէսինտէ Արխանկէլտէ պիր կէմի ինչա իտիլիպ, Պէյիւք Բէթրօ պու կէմիին ինչաբնտա պիր ազ կէմի եռամագլըք սանաթը իւզերինէ մալիմաթ թահսիլ իթտիկի կիպի, տէնիզտէ կէմիճիլիք իթմէք իչին իւզերինէ տէ էբլիճէ չէյլեր եարինպիտի։

1695 սէնէսինտէ, Լէհիլիր Գարատէնիզ իւզերինէ հիճում իթտիրքլերինտէ, պունլարա մուավէնէթ օլմագ իւզրէ պիր տէ Ռուսօրտուսու թէչքիլ օլունտու, վէ Պէյիւք Բէթրօ քէնտիսի տախի պիր կէօնիլլիւ ասքերի սրֆաթընտա օլարագ մէզքիւր սէֆէրէ տախիլ օլտու։

Պու օրտու Ազագը մուհասէրէ իթտի իսէ տէ, բէք չօգ ատէմ թէլէֆ օլտուգտանսօնրա, հիչ պիր իշ կէօրիւլէմէյիպ, մուհասէրէի գալարմասա մէճպուրիյէթ հասիլ օլտու։

Ֆագաթ ֆէրտասը սէնէսի, Պէյիւք Բէթրօ, թէքբարէն մէզքիւր մուհասէրէի թագզէյիպ, անը զապթա միւթէտիր օլտուղունտա, տէր հալ, պէյիւք հարպ սէֆիսնէլերի իչին մահէլլի մէզպուրտա պիր լիման ինչա իլէտի։

Պունուն արգասընտան իմբերաթօրը միւչարիւլէյհ, Ֆալթիգ տէնիզինտէ տէ պիր տօնանմա բէյտա իլլէմէէ, վէ օլ թարաֆտան Էվրօբա սանաթլարը վէ եմ. թաալարընդն Ռուսիայա կիրմէսի. նէ պիր եօլ աչմաեա ղալրէթ կէօսթերմէքտէ իտի։

Պէյիւք Բէթրօ, ալթմըշ նէֆէր կէնճ լրուսլարը, կէմի եռամագ վէ տէնիզտէ կէմիճիլիք իթմէք սանաթընը թահսիլ իլլէմէլերի իչին վէնէտիք վէ Լիվօրն շէհրլերինէ իրսալ իլլէտի, վէ գըրգ նէֆէր տախի այնի մագսէտլէ Հօլանտաեա կէօնտէրտի։

Պունլարտան մատատա, Ալէմանիանը նիզամաթը ասքերիյէսինի պիր էյիճէ եօրէնսիզլէր տէյի, պիր թագըմ կէնճլէր տախի Ալէմանիայա իրսալ իլլէտի։

Սթրելիցլէր, եանի ռուսներն եէնիչէրիլէրի, Պէյիւք Բէթրընդն եօմրիւնէ գատտ իթմէն իսթէտիլլեր իսէ տէ, ֆէտատալրը թամ վագթինտէ տուեռուլմագ պօյա չըգարըլը, վէ էլ պաչը օլանլարը ախզ ու կիրիֆթ օլունարագ, բէք մէրհամէթսիզ սուրէթտէ մահվ ու նապէտիա իսիլտիլեր։

Պէյիւք Բէթրօ, հալէա քէնտի ճէհալէթինի հիսս իլլէմէքտէ, վէ պու հալտէն գուրթուլմագ իչիւն նէ եարաճաղընը պիլմէմէքտէ իտի։

Նիհայէթ իւլէմը, տահա զիեատտէ մէտէնի պուլունան միլքլերտէ պիր ազ չէյ եօրէնմէք ֆիչիւն, պիւյիւքթիւն Ռուսիա մէմալիքինի թէրք իլլէմեէ գարար վերտի։

Մէգքիւր սէյեահաթընտան մագսէտի, իտարէյի միւք ասանթընը վէ մէտէնիյէթ վասթաղարընը թահսիլ իլլէմէքտէն իպարէթ իտի։

Հէրսինտէն զիեադէ Հոլանտալար իւզերինէ հարան պուլունմուշ օրտուղունտան, քէնտի եէրինէ պիր Գօեարը հիւքիմէթ նասիպի թայէին իտէրէք։ Եվվէլ էմրտէ Հոլանտանը Սաարտամ շէհրինէ կէթտի, վէ մանէթինտէ անճագ իչ նէֆէր խըտմէթքեար պուլունտուղու հալտէ, քէնտիսի տախի, ատի պիր պահրիեէ թալիֆէսի էսվապը կիրինմիշ իտի։

1697 սէնէսինտէ, Պէյիւք Բէթրօ իմբերաթօր, Հոլանտա տէվլէթի թէրսանէսինտէ, ուֆաճագ պիր օտա քիրալարագ, ատի պիր կէմի մարանկոզը սըֆաթը թահթընտա օլարագ իշ իլլէմէյէ պաշլատը, եախօտ չըրագըղա կիրտի։

Հիչ պիր ամէլէ, Պէյիւք Բէթրօ գատտար պիր զարրէթլէ իշ կէօրմէքտէ տէյիլ իտի։

Միւչարիւլէյհ հաղրէթլէրի քէնտի գազանտրը ապի իշճիլիք եէվմիեէսի իլէ քէնտի պօղազընը պագմագտա, վէ հաթթա եէմէճիի տախի քէնտիսի բիչիրիր իտի։

Հէր կիւն, եա օճագտա, եա տէսթէրէ մաքինասընտա, վէ եախօտ իրլիքանէտէ իչինին պաշընտան էքսիք օլմայագ, պիզաթ քէնտի էլի իլէ, պիր կէմինին թէքմիլ թագըմընը եարբպ մէյտանա կէթիրէնէ տէկին տուրմագսըզին չալըշտը։

Բէք մահիր պիր կէմի թայֆէսի կիպի, կէմիլէրին եանլարընտան սիզիլիպ եօգարը չըգմագտա, վէ իրլերէ սարբլըգ տիրէքլէրին թա թէբէսինէ գատտար չըգրպ աշաղը ինմէքտէ իտի։

Հօլանտալը կէմիճիլէր, վէ սօգաղարտա կէզէն ատէմլէր, միւչարիւլէյհին իւզերինէ կիւլմէքտէ վէ պազէն տախի քէնտիսինի օրթասա ալմագտա իտիլէր իսէ աֆիմբերաթօր Բէթրօ, պունլարը ալա իշ եէրինէ գօյմաերպ, պէօրիւք ղայրէմլէ քէնտի իշինէ տէ. վամ իլլէմէքտէ, վէ պազէն բէք թէհամմիւլիւ թիւքէնտիյինտէ, քէնտիսինի իսթիհզա իտէնլերէ պիր. գաշ զըրպահ եէրլէշտիրէրէք նէֆսինի բահաթ իթմէքտէ իտի։

Պէյիւք Բէթրօ, Հոլանտա մէմալիքինի թէրք իլլէտիյինտէ, պիր կէմի ինչա իլլէմէքլէյի քեամիլէն էօրէնմիշ օլտուղու կիպի, հալաթ վէ եէրքէն եարմագլըղը, վէ տէմիր ճիվլի տախի թահսիլ իլլէմիշ, վէ հաթթա, պիր ճէրրահ կիպի, պիրիսինին գօլունտան գան ալմագլըղը վէ ալշ չէքմէքլիյիտէ էշրէնմիշ իտի։

Պունլարտան Ֆատատա, ճօղրաֆիա իլմինի տախի թահսիլ իտիպ, քէնտի կիւնիհէնէ գատտար պիրթիւն էվրօբանընդ Ռուսիա խարիթասը իւզերինէ պիր թագըմ եանլըղը պուլունմագտա իքէն, մէղքիւր էանլըղարը թահսիհ իթմէք չէրէֆինէ տէ նայիլ օլտու։

Օլ հէնկեամատ, ինկիլթերրա գըրալը Ալէմանիատա պուլունտուղունտան, Պէյիւք Բէթրօ միւչարիւլէյհէ տախի խուսուսի պիր վիգթա վերտի։ Վէ պունու միւթեագբպէն նէֆսի ինկիլթերրալա կէչիպ, ՏԷՖՖրտ թերսանէսի եագընարընտա պիր խանէ գիրալատը, վէ օրատա եէրլէշտի։

Ինկիլթերրա գըրալը Ռուսիա իմբերաթօրունա պէյիւք հիւրմէթ կէօսթերիպ, քէնտիսինդ բէք կիւզել պիր սալմանաթ կէմիսի տէ հէտիյէ իթտի։ Ֆագաթ Պէօրիւք Բէթրօ, քէնտի իշինէ սաղտրգ պուլունուպ, քէսէր վէ տէթերէ տուրուբ իքէն սերալ իլլիֆաթլարը կէօզիւնէ պիլէ կէօրիւնմէմէքտէ իտի։

Եէմէք եէմէսի բէք ազ տէֆա պիր գաչ տագրգատան զիեատէ տէվամ իտէր իտի, վէ պազը կիճէ հէման սապահա գատտար պիր ինկիլիզ ասըլզատէսի իլէ օթուրուպ պրանտի իչէր իտի իսէ տէ, Երնէ մապահան երքէն իշինին պաշընտա պուլունուր իտի։

Էն պէյիւք մէրագը կէմիճիլիքտէ իքէն, մանիֆաթուրա վէ սայիր սանաթլար իւզերինէ տախի ազ մալիմաթ էտինմէտի։

Պէյիւք Բէթրօ պու սուբէթէ ինկիլթերրանընդ իւչ պէյիւք թէրսանէլէրինտէ, իլմինի իգմալ իթտիքտէն սոնրա, օլ վագթլար, Ավսթրիա ասքերինին կիսինտիլ էսվապը վէ թալիմի պիւթիւն Էվրօբատա պիրինճի տէրէճէտէ օլտուղունտան, անէրի քէնտի կէօզիւ իլէ կէօրմէք իչիւն վիէննայա կիթտի։ Վէ օրատան տախի կէչիպ իթարիյա կիտէճէք իտի իսէ տէ, Ռուսիատան վարիտ օլան ֆէնա խապէրէր քէնտի վաթանընա տվտէթ իլլէմէսինէ մէճպուրիյէթ հասըլ իթտիլեր։

Ֆիլվաղը, Ռուսիա եէնիչէրիլէրի մագամընտա պուլունան Սըթրելից ասքերի, Ռուսիատա տէհշէթլի պիր ֆէեատ չըգարմըշ օլուպ, էսկի ասըլզատէկեան թագըմընտան պագըլարը, բաբաս թագըմը, վէ տիպէր Սօֆիանընդ կիւրուհու, մէղքիւր իխթիլալը թէշվիգ իլլէմիյէր իտի։

Պէյիւք Բէթրօ, գարագուշ կիպի Մոսգուայա եէթիշտիկինտէ, գաթէն քէնտի սաաղ Սգոլ տիալը զապթի կօրտը, իխթիլալը պաստրրպ, ասայիշի հալի իպգա իլլէմիշ իտի։

Իմբէրաթօր Բէթրօ, տէրհալ մէղքիւր Սթրելից ասաքիրինին պիր մըզտարընը մահվ իթտի, վէ պիր թագըմընը տախի պիսպիթիւն տաղրթաը, վէ պիւթիւն Ռուսիա մէմալիքինին պիր ուճունտան տիկէր ուճունա գատտար, մէղքիւր իխթիլատա եա տօղրուտան տօղրու եա տօլաեարտան մէտխալլերի պուլունան սեֆիլլերին կէօրտիւքլերի ճէզալարը չիտէթիլէ, հէր քէս պէյիւք Բէթրօնուն խմինտէն տիթրէմէէ պաշլատը։

Իմբէրաթօրը միւչարիւլէյհ, թամ պիր պուլուգ սէնէ Լվրօբա մէտէ նեէթի իշինտէ վագթ կէչիրմիշ իտի իսէ տէ, մէղքիւր իխթիլալ օլ տերէճէտէ քէնտի էսկի հալինի թահրիք իլլէմիշ իտի քի, պիր ինկիլիզ միւէրրիխին գավինճէ, Պէյիւք Բէթրօ պիղզաթ քէնտիսի, պիր սատթ զարֆընտա պիզ. զաթ քէնտի էլի իլէ օթուզ նէֆէր ասիլերին պաշընը քէսմիշ տիր։

Եանի իքի տագրգատա պիր ատէմ պաշը քէսմիշ տիր. ֆագաթ բէք իհթիմալտէն օլտուղու իւզրէ, պու խուսուստա, միւէրրիխի մէրգումուն միւպալաղասը պուլունմուշ օլմալը տը։

Պունուն իւզերինէ Պէյիւք Բէթրօ կերէք քէնտի օրտուսու տախինտէ վէ կերէք քէնտի թէպալարը իչինտէ, պէյիւք խալահալար իճրա իլլէմեէ պաշլատը, ասքերլերին աթիգ իմթիհեազլարը լազվ իտիլտիլեր, պաղը ասքեր ֆրգալարը պիւսպիթիւն տաղրտըրըպ անլերին եէրինէ եէնի ալալար թէչքիլ օլունտուլար, վէ քեֆֆէտտ տախի, Ալէմանիա ասքերի ուսուլի իւզրէ կկյենտիրիլիպ քէնտիլերինէ այնի ուսուլտ տախի թալիմ իթտիրիլտի։

Էհալիսին թաթարլար կիպի ուզուն սագալարը, վէ Ասիա էհալիլերի կիպի ղէնիչ վէ ուզուն էավալարը պուլունմագտա իտի, վէ նէ սագալարընը վէ նէ տէ էավալարընդն չէքլինի թէպտիլ իլլէմէյէ ասլա բիզալարը կէօրիւնմէմէքտէ իտի։

Պէյիւք Բէթրօ, քէնտի էհալիսինի էվրօբա էհալիլերինէ պէնզէթմէէ գարարը գաթի վերմիշ օլտուղունտան, թաթար սագալը իլլէ ուզուն էավալար իւզերինէ վերկիլեր թարհ իթտի։

Ֆագաթ ուզուն սագալ իլլէ ուզուն էավալարը չէհերիլերէ պիւսպիթիւն խոր կէօսթերմէք իչիւն, քէօրիլերի մէղքիւր ֆիրսատ կիտէն մուաֆ թուրտու։

ՏԷՆԻՋ ՎԷ ԳԱՐԱ ԱՎԱՃԼԸՂԸ

ԲԷՍՄԻ

Շուրաի Տէվլէթ գարարը իլէ պիլխթիգան մէրիյէթինէ իրսալէ Սէնիեէի հազրէթը Բատիշահի չէրէֆիւ թէպլիղ պույրուլան զապթաի սայտիյէի էֆտիսէ նիզամնամէսի տիր։

ԶԱՊԹԱԻ ՍԱՑՏԻՑԷ ՆԻԶԱՄՆԱՄԷՍԻ

ՆԷՎԸ ԷՎՎԷԼ

Պահր վէ նէհր վէ կէօլ վէ տերէյէրէ մախսուս շիքեար (ավ)

(Տէնէֆ Նէսրէդդին գէլմ)

20° մարտ.—Մատտէի սապզատտա կէօսթերիլմիյի իւզրէ, միրի իտարէսինտէ օլան կէօլլէր հարբլթը սայտիյէսինին քեաֆֆէսի մագթուէն իհալէսի զէմանլարընտա միւթեզիմլէրէ։ Վէ էմանէթէն իտարէսի զէմանլարընտա միրիյէ տիր օլուր, վէ պու մագուլէ կէօլլէրտէ սայտ օլունան պալզալար իլլէ թուեուրտան պազդտ պիր նամ իլէ սայտիյէ բէսմի թալէպ վէ ախզ օլունմագ։

21° մարտ.—Ասհապը էօհտէսինտէ օլուպ տէ սահիպլերի թարաֆընտան վէ եախօտ պիր կէօնա վագֆ տախիլինտէ պուլունուպ էլվգաֆ խազինէսի վէ եա միւթէվէլլիլլերի ճանիպինտէն իտարէ օլունան կէօլլէրտէ վէ պա սէնէտ թէսարրուֆ օլունան տալեան վէ տուլի մահալլերինտէ սայտը սէմէգ (պալզ) հագգը սէնէտաթը մէղքիւրէ ահքեամընա վէ զատմէն ճարի օլան թեամիւլ վէ ատաբ՝ընա խալել կէլմէմէք չարթը իլէ սահիպլերինէ վէ եախօտ խազինէի էվգաֆա վէ եա միւթէվէլլիլլերէ տիր։ Ֆագաթ պու մագուլէ կէօլլէրտէ կէրէք քէնտիլերէ մարիֆէթիլէ սայտ օլունուպ տա ֆիւրուսթ օլունմագ իւզրէ չարշը վէ բազարլարտա վէ պալզխանէլէ կէօթիւրիլլէն պալզալարան 4 իւնճի մատտէ մուհիպինէ 100տէ 20 բէսմ պալընը։

22° մարտ.—Քրիսթինտ թահթը թէսարրուֆընտա օլմագլը խազինէ իտարէսինտէ պան տալեանլար մէսաքիքը վագբասը քէնտի թարաֆլարընտան թէսվիյէ ալունմագ իւզրէ պիր միւզայէտէ միւթեզիմլէրէ իհալէ օլունուբ, վէ պու տալեանլարտա սայտ-օլունան պալզալար միանճաորէն միլլէթլիմն մալի ատտա օլունուպ, Պրանտեթը իլթիֆատընը նէթիճէսինտէ գատտար միւլթեզիմլէր իչիւն պալզալարընդ Էրիֆինի կիպ իսթիմալիյէր։ Հու գատտարդի թագալարդ վէ եուսուրթաչըգարարդ սաթաղը հալտէ կէօմրիւքդէ մինի իլիճա իտեր։

23° մարտ.—Պիր քիմսէ միւսթագիլէն հավուզ ինչասը իլէ տերուենինտէ պալզդ պէսլեր, վէ պէսլերտիյի պալզդարը թիճարէթ մագսէտիլէ չունա պունա սաթար իսէ, գահտէի ուսմամիյէսինէ թէվֆիգէն սաթտըզը պալզտան սայտիյէ բէսմի ալընը։

24° մարտ.—Քրիսթինն թահթը թասարրուֆընտա օլմայան կէօլ վէ տերէյէր իլէ ասհապը էօհտէսինտէ պուլունան՝ կէօլ վէ տերէյերտէ սայտ օլունուպ չարշը վէ բազարլարտա ֆիւրուսթ գըլընան սիւլիքլեր իլէ գապլամագը վէ գուրպաղըլարը գըյմէթը բահեսինտէն 100տէ 10 բէսմ պալընը վէ իշպու 100տէ 10 բէսմը սայտը գըյմէթը բահեսինտէն պետէլէն ալընը, ֆագաթ ույուշուլամատըզը թագտիրտէ այնէն խմիկֆա գըլընը։

25° մարտ.—Պալզալարը եուսուրթլամասը զէմանընը հուլուինտէն վէ պիր իլլէթը խարիյէնին զըհուրինտէն վէ եախօտ պիր մուհարեպէ վուգուինտէն նաչի, պալզդ սայտ վէ եա էբլ վէ իսթիմալի հիքիմէթ թարաֆընտան մէմնուիյէթ թահթընա ալընարը միւտտէթտէ սայեատալդ իտէնլերտէն ալաթը սայտիյէլերի զապթ օլունտուգտան մատատա, ռուպալթունտան պիր ալթունա գատտար ճէզալի նագտի ախզ օլունուր։ Մուհարեպէ վուգուինտէն նաչի լերինինին

պիր մահալէ Թամուխէն պալըգ սայրը մէն իտիլէհէք օլուր իսէ, տիկէր մահալլէրտէ սայտ օլունմուշ պալըգլարըն օրատա սաթըլմասը մէն իտիլմէզ։

27 Յունիս — Տէնիզ վէ կէօլ վէ ա՞էրլէրտէ պալըգ սայտը հէր մահալտէ միւսթամէլ օլան ալաթ վասըթասըյլա իճրա օլունուր։ Նէհր վէ ա՞էրլէրտէ մէմլէքէթին ճէյաւէթը հայվանընը իհլալէ պաիս օլան պաթագլըգլար իհտաս իտէճէք սուրէթտէ չիթ վէ սէտտ եարմագ վէ Թէրքիպը քիմեէվի իսթիմալըյլա պալըգլարըն Թօխում վէ եաւմուրթալարընը քէսր ու իթլաֆ իդէմէք մէմնու տըր։ Ինտասը մէմնու օլան չիթ վէ սէտլէր եաբանլարտան եարըմ ալթընտան 10 ալթընա գատար ճէզաի նագտի ալընմագլա պէրապէր մէզքիւր չիթ վէ սէտտլէր Թարաֆը հիւքիւմէթտէն հէսմ օլունուր, վէ Թէրքիպը քիմեւի իսթիմալըյլա սըհհէթը ումումիյէյի իխլալ իտէճէք սուրէթտէ պալըգ սայտընա ճիւրաթ իտէնլէր ճէզա գանուննամէսինին 196 ընճը մատտէսինէ Թէվֆիգէն պիր հաֆթատան իքի սէնէյէ գատար հապս օլունուր, վէ պիր ալթունտան 25 ալթունա գատար ճէզաի նագտի ալընըր, վէ պալըգլար տախի Թարաֆը հիւքիւմէթտէն զապթ օլունուր։

(Տէվ-մ)

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆՔ

Պօսթօնտան ագտէմ «Հայ Գործաւորք յԱմերիկա» սէրլէվհասըյլա կազէթամըզտա պիր մէգալէ նէշր իտէն զաթ պու տէֆա պալատաքի իւնվան իլէ տէ Ամէրիգանըն ահվալը միւթէլիֆէսինտէն պահիս տիկէր մուֆասսալ վէ շայանը միւթալաա պիր պէնտ տահա կէօնտէրմիշ օլտուղունտան, պէրվեհճը աթի ներճ օլունուր։

Երբ տասն անկչյլ գիշերներ և նոյնչափ ամայութեան և Պիսիդանի կատաղութեան Նաւիրեալ ցերեկներ սահեցան Լիվըրբուլէն ի Ֆիլատելֆիա, որ գրեթէ կիսամեռ ընդունեց զմեզ ի հոգւոց և ի տառապանաց այն երկար ծովային ուղևորութեան։ «Ցամա՞ք, ցամա՞ք»։ ոչ նուազ խնդիւ ու եռանդութեամբ քան զայն առաջին նաւորդներն յԱմերիկա՝ սկսաւ գոչել առհասարակ Ամերիկացին՝ Իրլանտացին՝ Սկովտիացին՝ Անգղիացին՝ Գաղղիացին՝ Գերմանացին և ինձ հետ մի ուրիշ Հայ, որ միաւնաբար Պէնսիլվանեայի (1) բեռը կը կազմէինք։ Ցեղատարափ անձրև հոսեցնող իրիկուն մ'էր այն։ Երկաթուղւոյ կայարանն մտանք, որ նաւամատոյցին հետ ունեցած անմիջոյ մերձաւորութեանը պատճառաւ՝ անձրևին նորանոր ողողումներէն պատսպարեց զմեզ։

Եթէ ըսէի՝ երբեք չտեսայ Ֆիլատելֆիա (2), սուտ պիտի լինէի. բայց զի գոնէ այսչափ յիշեցի զայն՝ կը ցաւիմ որ նորա մեծութեամբ չպիտի կրնամ խօսիլ բազում ինչ, մինչ չտապաւ հրաժարեցայ այդ — ըստ նկարագրելոյ բարեկամաց — սիրուն քաղաքէն։ Հոն երկաթուղւոյ կայարան մը միայն ճանչցայ, որ ոչ միայն չէր հաւասարեր Եւրոպական երկաթուղեաց կայարաններուն, յորոց մի քանին տեսած էի ցայնվայր, այլ չէր իսկ բերեր յինքեան նոցա նմանութիւնն փոքր ինչ։ Հոն տեսայ նաև, կայարանին ընդարձակ զբօսարանին մէջ, առաջին անգամ՝ Ամերիկաբնակ — անշուշտ ստորադաս — երկսեռ հասարակութեան ոգելից ըմպելիք սպառելու ամենաջերմ ջըրցումն մեծանց հետ։

(1) Անգլիկան — ֆձին շոգենաւներէն մին։

(2) Ֆիլատելֆիա ծովեզերեայ քաղաք ընդհիւսիսային Ամերիկա անուանի է իւր Նշանաւոր փաստաբաններովն, մինչ առած է դարձած ո՛ր և է խնդրոյ Նկատմամբ ճառասողաց համար ծաղրաբար ըսել. «Ֆիլատելֆիոյ փաստաբաններէն է»։

Այս առաջին տեսարանն թէպէտ լաւ տպաւորութիւն մը չներգործեց յիս, սակայն հետզհետէ իւր կարևորութիւնն կորսնցուց, խորհելով որ գտնուած երկիրս Ամերիկայի մի մասն էր, ուր ազատութիւնն իւր որոշեալ սահմանէն իսկ անցնելով անհրչան բաներ կը դարձնէն այն ամեն արարք, որ Արևելեայց համար այպանելի կը համարուին։ Ամեն աշխարհ իւր ուրոյն սովորութիւններն ունի։

Կէս գիշերուան միջոցներն մեկնեցայ Ֆիլատելֆիայէն ճեպընթացով, որ հինգ ժամուան մէջ իւր ուղևորներն փոխադրեց ի Նիւ-Եորք։ Միացեալ Նահանգաց շոգեկառքերն սովորաբար առաւել զանգակի ղօղանջիններով քան թէ սուլելով կ'ազդարարեն իւրեանց գալուստը։

Քանզի ստիպուած էի Պրուքլին անցնիլ՝ նստայ շոգենաւ։ Այս շոգենաւներն՝ որոց ճանապարհն գրեթէ մի քառորդ ժամ միայն կը տևէ, իբր Պէշիկթաշէն մինչ հանդիպակաց եզերքն, կ'ընդունին անցագին երկու սէնթ, որպէս թէ 20 փարա։ Միացեալ Նահանգաց այն ամենաբարձր սկզբունքն, հաւասարութիւնն իրաւանց, որոյ վերայ բարձրացած է այն հզօր կառավարութիւնն, նախ առաջինն՝ այդ փոքրիկ շոգենաւուց մէջ կը տեսնէ ուղևորն ակնյայտնի։ Չկան անդ այլ և այլ կարգերու բաժնուած նստավայրեր, այլ իւրաքանչիւր ոք ըստ հաճոյից կ'ընտրէ մի վայր. ամենէն ստորին պաշտօնեայն և գործաւորն ունենալով իրաւունք բազմելու ամենաբարձր ընտանիքէ կնոջ մը քով, սա՛ պայմանաւ միայն թէ չպիտի ծխէ, քանզի Ամերիկացիք (փայփ) ծխել գործածելու սովորութիւն ունենալով կը ստիպուին թքնել յաճախ. և ի ներկայութեան իգական անձի մը մեծ տմարդութիւն է թքնել։ Այս արգելքն՝ «Ազնուականք կը պարտին չծխել աստ», նշանակուած է կանանց յատկացուած սրահին մէջ ի տես, ուր կրնան տեղի ունենալ և չծխող արք։

Կը պատմէր անդանօր թէ՝ այսպիսի սրահի մը մէջ անտարբերութեամբ ծխող երիտասարդ մը՝ շոգենաւուն պաշտօնեայներէն միոյն կողմանէ կեցած արգելքն իրեն ազդարարուած ատեն անփոյթ կերպով պատասխանած է. «Պարոն, ես ազնուական չեմ»։ Որչափ ծիծաղաշարժ՝ նոյնքան զարմանալի է այս պատասխանն, որով մի անձն — թէև անարժանաբար — իրեն շնորհուած պատուաբեր տիտղոսն կը մերժէ։ Որ և է անհատ կրնայ ծխել նաև շոգենաւուց մէջ, եթէ գտնուի անդ, ուր միայն ծխողք կ'ըլլան. սա սրահն ևս առաջնոյն չափ զարդարուն ու փառաւոր է հայելիներով։ Նստարաններն, որոց ներքևէն արոյրէ նուրբ խողովակներով շոգ ջերմութիւն մը կը հաղորդի բազմողներուն ձմեռ ատեն, նոյնպէս արոյրէ կամ փայտեայ խարոցներով կ'որոշեն անձնիւր բազմողի տեղին. այնպէս զի ո՛չ ոք կարէ նեղել իւր մերձակայն։

Այս շոգենաւներն՝ որք և կառաբարձ են, խիստ մեծաւոր նմանութիւն մ'ունին, ի Պոլիս, Սիրքէճի, Գալաթա և Իւսկիւտար երթևեկող շոգենաւուց, սա՛ տարբերութեամբ միայն որ վերնայարկն նաւորդ չկրնար ելնել բնաւ. հոն միայն նաւապետն կը գտնուի՝ որ և ղեկավարն է։

Առաւօտեան առաջին շոգիցն հետ մտայ ի Պրուքլին, այն քաղաքն, որ բաղդատաբար Նիւ-Եորք բազմամարդ քաղաքին, գիւղաքաղաք մը կրնայ համարուիլ, ուր և կը գտնուին սակայն, որպէս ի Նիւ-Եորք, փառաւոր շինուածք, թատրոններ, հրապարակ (3), ծառուղիք, արձանք փոքրադիրք, հիւանդանոցք, բժշկարան ևն։

Թաղային վարժարաններն առատ գրեա թէ անթիւ են, ուր կը յաճախէ մանկտի. կան նաև նախակրթական և բարձրագոյն վարժարաններ ազգի ազգի ուսմանց և գիտութեանց յատկացեալ։ Ի թաղային վարժարանս յաճախող երկսեռ մանկտոյն երթևեկի պահուց մէջ անշփոթ կարգաւորութիւնն և թէ ևթէ խաղաղիկ ու հանդարտ ընթացքն բնականաբար զմայլմամբ կը լնու զՊոլսեցի Հայն, եթէ ցայն վայր իւր թաղային դպրոցաց աշակերտաց ընթացքն միայն ունի տեսած։ Անշուշտ գոնէ այս տխուր բաղդատութիւնն ընելու իրաւունքն ունինք, նկատելով որ Ամերիկեան մանկտին չունի մի այլ առաւելութիւն այսպէս լինելու, և թէ՝ որպէս ըստ ոմանց, աղքատութիւնը չէ պատճառ որ առանց դաստիարակութեան մնացած են մեր Հայոց ստորադաս մասին մանկունքն, ուր և Ամերիկա թուով ո՛չ նուազ աղքատիկ ընտանեաց մանկունք կը յաճախեն այդ թաղային վարժարաններն, որք որպէս և գրեթէ համայն շէնք ժողովրդային են ըստ ամենայնի։

Պրուքլինի թաղային վարժոցներն յիշած միջոցիս՝ չեմ ուզեր անյիշատակ անցնիլ ի մասին եկեղեցեաց, որք գրեթէ նոյն վարժարանաց հետ մրցմամբ հաստատուած են ըստ թուոյ, և որք ի միմեանց առաւել կամ նուազ տարբերութեամբ այլասեռ բողոքականութիւններ կը ներկայացնեն։

Այս կրօնային ժողովատեղեաց մէջ հանճարով, հմտութեամբ և աստուածաբանական գիտութեամբ հասարակութեան անկեղծաւոր յարգանքն յիրաւի՝ շահող և երևելի հանդիսացող ամերիկացի քարոզիչներ որոշեալ օրերու մէջ՝ ընտրելագոյն նիւթոց վրայ կը խօսին, որք կանխաւ կը ծանուցուին լրագրոց միջոցաւ, և յորոց ոմանք կը հրատարակուին յետոյ, մանաւանդ Նիւ-Եորք Հէրըլտի մէջ։ (4)

Եթէ տա այլ եկեղեցիս ուղղեալ երգիծանական դիտողութիւններով համեմատ չըլլան երբեմն այս պատուական ուսուցչաց պատուական ատենախօսութիւնքըն, յանձամերկրին սկզբանց աւելի համաձայն ընթացք մ'ունեցած պիտի ըլլան, այսինքն է՝ Ազատասիրութիւն։

Այս եկեղեցիներն ընդհանրապէս եւրոպական եկեղեցեաց ձևովն և տեսակ մը յարգի մարմարոյն քարերէ կառուցուած են, բարձրադիտակ, շրջապատեալ պատուհան տունկերով անթառամ ի ձմերայնի։ Սոցա այս տխուր սակայն խորհրդաւոր և վեհ երևոյթն կարծես ամենահարկաւոր միջոց մ'է թուլահաւատ քրիստոնեայն յերկիւղածութիւն և ի պատկառանս յորդորելու։

Պրուքլին ունի ընդարձակ և նշանաւոր գերեզմանատուն մը. ուր կարժէ այցելութեան գնալ, ազատ մուտքով հասարակաց պարտէզներ, որք սակայն բազմաթիւ յաճախողներ չեն ունենար միշտ, զի կիւրակէ օրերն առաւել աղօթից, կրօնային ընթերցմանց և առտնին տեսակցութեանց նուիրեալ են. ուստի Միացեալ Նահանգաց ժողովուրդն ըստ մեծի մասին միայն ժողովրդային տօնի օրերն կրնայ յաճախել այդպիսի անմեղ զբօսանաց վայրեր։ Որպէս սատ ի Պրուքլին, նոյնպէս և յայլ կողմանս Միացելոց Նահանգաց չ'կան սրճարաններ, սակայն կը գտնուին ուրեք ուրեք գարեջուր-[illegible] և այլ ոգելից ըմպելիք վաճառող խանութներ, ուր ամեն կարգի հասարակութիւն, խառն, մուտք ու ելք ունին։

(3) Սակայն այն ծառազարդ հրապարակն, զոր ունի Արշիպեղագոսի մէջ Շիրա Յունական կղզին, մերձ Ս. Նիկողայոս հոյակապ եկեղեցւոյն, իւր նմանութիւնն ունեցած չէ՝ Միացեալ Նահանգաց նման մեծաճոխ աշխարհի մը մէջ։

(4) Նիւ-Եորքի այս նշանաւոր թերթին նկատմամբ փափաքելի է ինձ յաւարտ յօդուածոյս մասնաւորաբար խօսիլ։

Լսեցի բայց թէ Չիքակոյի մէջ ի Պոլսոյ գաղթեալ մի քանի յոյներ սրճարան հաստատած են։ (5)

Պրուքլինի բնակիչք մեծաւ մասամբ ռամկավարական (տէմօգրաթիգ) կուսակցութեան կը վերաբերին։ Այս քաղաքին մէջ, նոյնպէս և յայլ մասունս Միացեալ Նահանգաց, ժողովրդային ընտրութիւնք դատաւորի, Ծերակուտի և երեսփոխանական ժողովոյ անդամոց՝ մեծ ցոյցերով կը կատարուին։ Երկու կուսակցութեան — Ռամկավարական և Հանրապետական — կողմնապահք ևս ուրոյն ուրոյն և խումբ խումբ, իւրաքանչիւր արհեստաւոր իւր խումբին մէջ իւր որոշեալ համազգեստովն, թմբուկներով և դրօշակներով կը շրջին փողոցէ ի փողոց. այսպիսաւ, և մանաւանդ տունէ ի տուն, խանութէ ի խանութ քուէթուղթեր շրջեցուցանելով իւրաքանչիւր կողմն իւր ընտրելոյն ընտրութիւնը կը ջանայ յաջողցնել։ Զարմանալի է որ գրեթէ միշտ կորսնցնողք ռամկավարականք են, որ սակայն հակառակ կուսակցութենէն ոչ նուազ ջերմագին կը գործեն։

Քաղաքին բարեկարգութեան հսկող ոստիկանութիւնը երբեք չ'ընդմիջեր սոցա որ և է շարժման, գիտնալով անշուշտ որ ամեն ինչ ցոյց մը լինելէ անդին չ'անցնիր, և թէ այս պատճառաւ խռովութեանց պատահականութիւնն գրեթէ անկարելի է։

Պէտք է յիշել աստ թէ՝ յամենայն քաղաքս Միացեալ Նահանգաց դատարանական պաշտօնատանց մասին շքեղութիւնք չկան։ Արդարութեան ատեան տիտղոսով պարզ սենեակներ կան միայն, որք մեծ մասին շէնքի մը մէկ յարկն կը գտնուին։ Նիւ-Եորքի արդարութեան ատեանը գրաւած է նոյնպէս շէնքի մը լոկ վերնայարկը, որոյ միւս յարկերն բռնած են նաւային ընկերութեանց պաշտօնատուններն։

Ամենայն շինուածք և հաստատութիւնք ժողովրդային են, կառավարութիւնը երբեք չէ՛ խորհած, հակառակ միւս աշխարհաց սովորութեան, մեծամեծ հոյակապ շէնքեր սահմանել իւր գործոց համար. սակայն ի Վաշինկթըն, ըստ հարկի իւրում պայմանին, բնական է որ ունի փառաւոր դատարան, պալատ կառավարական ևն։

(Շարունակելի)
ԱՐԳՈՄ

ՏՕԳԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Իլլէթը էֆրէնճիյէ, եանի ֆրէնկի, պէլ սօուգլուղու, ալաթը թէնասիլիյէ, (ծննդական գործարանք) վէ Թէքմիլ խորարա տաիր քէշֆիյաթի պէյր իչիւն

ԹԱՊԻՊԻ ՄԱԽՍՈՒՍ

Տօքթօրը մումաիլէյհ սապըգը վէճհ իւզրէ հէր կիւն սաաթ պէշտէն օն պիրէ գատար Պաղչէ գափուսընտա Համիտիյէ Խիւրպէսի սըրասընտա իքի Գարտաշ Թայիր օղլունան Սինապեան վիչէն աղանըն 32 նումերօլու եճզախանէսինտէ խասթալար գապուլ իթտիկի կիպի, բազար կիւնլէրի տախի Պէյօղլունտա Աղա ճամիսինտէ, Սագըզ Աղաճը ճատտէսինտէ 27 նումերօլու քէնտի խանէսինտէ խասթալար գապուլ իտէր։

(5) Ամերիկա եղած ատենս գրեթէ ինէ մի քանի օր յառաջ Նիւ-Եորք հասնող գաւառացի ծերունւոյ մը, ութսունամեայ թերևս, — որ յարգոյ Խակեանց գործի գործարանն աշխատող Զաքար անուն երիտասարդին հայրն էր, — կորուսիլը պատմեցին Հայք։ Այժմ բարեկամներէս միոյն ուղղեալ նամակէ մը կը տեղեկանամ, որ մի քանի շահախնդիր Յոյներ ծերունւոյն կրած Թրքական հանդերձներէն օգուտ քաղելով՝ շահու նպատակաւ զնա՛ ի տես դրած են Միացեալ Նահանգաց այլ և այլ մասերուն մէջ։ Արդարև յիշեալ ծերունւոյն կրած հանդերձից տարազէն աւելի հետաքրքրական բան չէր կրնար լինիլ Ամերիկացւոց համար։

ԱԼԱ ԳՕՆՖԻԱՆՍ

Ա. Մ. ՊՈՒԼՂՕՐԵԱՆ

ՎԷ ԳՈՒՄՊԱՆԻԱՍԸ

Ն° 38 ԳԱԼԱԹԱՍԱ ՎՕՅՎՕՏԱՍԱ Ն° 38

Մէզքիւր մաղազամըզա Ֆրանսանըն Պօրտօ Փապրիգալարընտան Օկիւսթ Մէլէր վէ Բանգուր նամ Փապրիգալարըն հէր ճինս գօնեագ վէ շարապլարը իլէ, Սէլանիք, Զանթ Գալէ, Գըրգ Գիլիսէ, Գարթալ վէ մահալլը սաիրէ էնվաի շարապլարը մէվճուտ օլտուղու կիպի, հէր ճինստէն ամպալաժլար (լիգէօր) վէ չիգօլաթալար վէ չայլար մէվճուտ տըր։

Պուռնուրտան սալչըգա, մէզքիւր մաղազամըզա գանթարիյէ մալի վէ պալըգ եաւմուրթասըն, վէ Եաւրէնէ տիլի վէ պէյնիրլէրինին էն ալա վէ էն նէֆիս ճինսլէրի սաթըլմագտա տըր։

Ֆիյաթ մատտէսինէ կէլինճէ, պուլունուր սաիր մաղազալարա նիսպէթէն նէ տէրէճէ տուն օլտուղու՝ 150 գատար էհնէֆլի միւթէպէրանը Թիւճճարանըն խանէլէրի լէվազըմաթըն մէզքիւր մաղազատան թէտարիք իթմէլէրինտէն անլաշըլըր։ Պու տէֆայ միւր պէր քէրրէ մէզքիւր մաղազատան ալըշվէրիշ խուզն գանի օլապիլիր։

Բէգզալիք իչթիրա օլունան մալլէրին նագլի իչիւն տախի պէօյլէ գօլայլըգլար իթթիխազ օլունմուշ տըր։ Շէօյլէ քի, կէրէք Աթամօլ, վէ կէրէք Պէյօղլու վէ կէրէք Գատը քէօյիւնտէ միւշթէրիլէրին խանէլէրինէ գատար Թէսլիմ օլունտուղու կիպի, սաիր քէօյլէր իչիւն տախի վաբօր վէ բազար գայըգլարընա Թէսլիմ օլունուր։

Ումարըզ քի, պու գատար ֆէտաքեարըղ կէօսթէրէն մաղազայա, էհնէֆլիլէր կիպի, միւլէթ տաշլարըմըզ տախի րաղպէթ միւսաարաաթ իտէրէք, մէմնուն օլուրլար։

ՇԱՐԳ ՉԱՐՇԸՍԸՆՏԱ

ՔԻՐԱԼԸԳ ՕՏԱ ՎԷ ՄԱՂԱԶԱ

Սթամպօլտա ֆէնճանճըլար եօգուշունտա ՇԱՐԳ ՉԱՐՇԸՍԸ նամը իլէ մաարուֆ ՀԷՆՆ չարշըընըն օտա վէ մաղազալարը թիճարէթարան, սարրաֆան, աթըպպա վէ ավուքաթլարա վէ սաիր ղէվաթը միւթէպէրէյէ իճար օլունմուշ իսէ տէ, մէզքիւր չարշըտա հէնուզ քիրայա վէրիլմէմիշ օլան 8 օտա վէ 3—4 մաղազա տախի իճարա վէրիլէճէյինտէն, Թալիպ օլանլարըն չարշըի մէզքիւրտէ 20 նումէրօլու մաղազայա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Մէզքիւր օտա վէ մաղազալարը իսթիճար իտէճէք քիմսէլէր, պէքեար վէ ղէվաթը միւթէպէրէտէն օլտուգլարը հալտէ, կէճէլէյի տախի քէնտի օտա վէ եա մաղազալարընտա եաթապիլէճէքլէր տիր։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Ճէպէլը Լիպնանը սահիլի սէրվէթին պիրի՝ Պէյրութ գուրպինտէ վագը Ճունիէ նամ իսկէլէտէն Մըսըրա 150 բէս սըղըր կէօնտէրէճէք օլտուղու ճիհէթլէ, հիւքիւմէթ վէ րուսումաթճա լազըմ կէլէն պիլճիւմլէ մուամէլաթընը իճրա իթտիրմէքտէն օնըրա, Լոյտ գումբանիասը բօսթա վաբօրընըն մէզքիւր իսկէլէյէ օղրամըշ հայվանլարը ալմագ իչիւն աճէնթէ իլէ տէ մուգավէլէսինի ագտ իթմիշ, վէ պու մուգավէլէ մուճիպինճէ մէզքիւր վաբօր դիքը օլունան իսկէլէյէ օղրաեարագ սըղըրլարը խուգլէթտիրիկի սըրատա Պէյրութ տաքի Օսմանլը գարագօլ սէֆինէսինին պիր սանտալը իլէ լիմանտան տիկէր պիր սանտալ ճիւնէէ լիմանընա տօղրու կէլէրէք սըղըրլարը վաբօրա Թաշըյան մավունալարա եագլաշմըշ, վէ Լիպնանը մավունաճըլարըա պէրապէր հայվանլարը տէնիզէ տէօքմիւշ վէ եւլմի գատար սըղըրը համիլ օլան պիր մավունայը տա եէտէքլէրինէ ալըպ Պէյրութա կէօթիւրմիւշլէր տիր։

Ճէպէլը Լիպնան մութասարրըֆը Րիւսթէմ բաշա հազրէթլէրի պու վագայի միւթէեասսըֆէյի խապէր ալընճա չէտիտէն բրօթէսթօ իթմիշ օլուպ, Սուրիա վալիսի իլէ Պէյրութ մութասարրըֆը տա պու իշտէն հիչ խապէրտար օլմատըգլարընտան, իճրաի թահգիգաթ իչիւն Րիւսթէմ բաշա ճիւնէէյէ պիր հէյէթը թէֆթիշիյէ իրսալ իթմիշ տիր։

Ճէպէլը Լիպնանտա պիր հայտուտ պէօլիւյիւ զուհուր իտէրէք իճրաի շէգավէթ իթմէքտէ օլտուղունտան հիւքիւմէթը մահալլիյէ Թարաֆընտան մէզքիւր պէօլիւյիւն Թաթգիպինէ պիր մըգտար զապթիյէ իրսալ օլունուպ, 5 նէֆէր հայտուտ Թէվգիֆ օլունմուշ իսէ տէ, պունլարըն պազը ավէնէեր՝ էլէ կէչմէերէք քէօյլէրտէ պուլունտուգլարը խապէր ալընընճա պիր գաչ նէֆէր քէօյլէրի արաշտըրարագ նիհայէթ պունլար էլ Թուֆֆա նամ գարիյէյէ վիւրուտ իթմիշլէրինտէ, շավուշ՝ նէֆէրլէրին պիր գաչընը ալարգատա պէգլէթմիշ իքէն, տիսի իքի նէֆէրլէ պէրապէր շիւպհէ իթտիկի պիր խանէնին գարուսունտա վուրուլմուշ, վէ գաբու աչըլմամագընտա, գըլըճլագ իշլէրի կէրմիշ տիր։ Օրատա սահիպէն հայտուտլար պուլունաղընտան, պունլար շավուշ իլէ նէֆէրլէրին իւզէրինէ աթէշ իթմիշ վէ նէֆէրլէրին պիրինի Թէլէֆ իլէ շավուշու տախի աղըրճա եարալարագ ֆիրար իթմիշլէր տիր։

Եանեաատան եազըլըյօր կէօրէ, չէհրը մէզքիւր մէրքէզ միւթէսարրըֆը օլ ճիվարտա տաիմա իճրաի չէգավէթ օլունտուղունու կէօրէրէք, չէհրը մէզքիւրէ ճիվար օլան օվա վէ գըրլարտա գօյուն սիւրիւլէրինի օթլաթան պագը չօպանլարը կէօզէթմէքսինի ժանտարմայա էմր իթմիշ տիր։ Իչթէ պու չօպանլար 5 քիշիտէն միւրէքքէպ օլան մէրգում սախթէ չօպանլարըն եանլարընտա պիր չօգ Հանրի Մարթինի թիւֆէնգլէրի, գըլըճլարը, վէ պիր չօգ բարա վէ էշեալը պիր Թագըմ խըրըսըզլըգ ալլարը վէ հաթթա՛ գօյուն վէ էօգիւզ տէրիլէրի տախի պուլունմուշ տըր։ Մէրգումլար սախթէ չօպանլարըն պու վէճհ իլէ էլ կէչիրիլտիքլէրինտէն, մէմուլ օլունուեօր քի տահա պիր չօգ խըրըսըզլըգլար մէյտանա չըգաճագ տըր։ Մէրգումլար 5 հայտուտ էլան Եանեաատա մահպուս օլուպ, հէմթէօհմէթլէրի վէ եաթագլարը հազգընտա մուհամաթը սահիհէ ալընմագ իչիւն մէրգումլար հայտուտլար իսթիճթագ իտիլէճէքլէր տիր։

—

ԻԼԱՆԱԹ

Բուսումաթ Էմանէթինտէն կէլէն իլան.

Ցէրսաատէթ էմթաաի տախլիյէ վէ խարճիյէ կէօմրիւքլէրինին գաՀվէճիյէ վէ սու ճուլըգ վէ էքմէքճիլիյի՝ իչպու կէլէճէք 1298 սէնէսի մարտը իպթիտասընտան իթիպարէն պիր սէնէ միւտտէթլէ իՀալէ օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն կէլէճէք չուպաթ 15ինէ գատար մէզքիւր էմթաաի Ցախլիյէ կէօմրիւյի Նէզարէթինէ միւրաճաա չէրաիթինի էօյրէնիպ, օնա կէօրէ միւզաճէտէյէ կիրիշմէլէրի լիւզումի իլան օլունուր։

26 քեանունը սանի 97 2—2

Նաֆիա Նէզարէթը ճէլիլէսինտէն կէլէն իլան.

Շգօտրասա Ցրիննէ Հրինին՝ մէճրաը գատիմինէ իրճաի զըմնընտա ամէլիյաթը մուգթազիյէյէ Նիշանէյէ էօնիւմիւզտէքի մարտը էֆրէնճինին 15ինճի կիւնիւնէ գատար պէտ ու մուպաշէրէթ իտիլմէք մուգտէրէր իտուկինտէն, պունուն իմալինի տէրէօհտէ իթմէք արզու իտէնլէրին պու պապտէ վիրայէթ սէր մուՀէնտիսի թարաֆընտան թարիֆ օլունաճագ չէրաիթի անլամագ իւզրէ մահալլի տաիրէի պէլէտիյէ վէ Նէհր գօմիսիօնընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի, վէ իճրաի քէշֆիճաթ վէ Նազարիճաթտէն վէ կէրէք մէսարիֆը բաՀի վէ սաիրէտէն տօլայը վուգու պուլաճագ քեաֆֆէի մաթլուպաթ Հէր Հալտէ թալիպ վէ միւթէաՀՀիտինէ պյիտ վէ րաճի օլուպ, Հիչ քիմսէնին մասրաֆ վէ սաիրէ իտտաասընա Հագգ ու սէլահիյէթի օլմամագ վէ օ Հալտէ պէլէտիյէ վէ Նէհր գօմիսիօնընըն մաթլուպընա մուվաֆըգ սուրէթտէ օլարագ իշէ գարար վէրիլտիյի անտէ, Հէման ագտը գօնթրաթօ իլէ ամէլիյաթա պաշլանմագ իւզրէ Հէր թարաֆ չիրքէթլէրինին չիմտիտէն միւՀէնտիս վէ վէքիլ կէօնտէրմէլէրի Նաֆիա Նէզարէթի թարաֆընտան իլան օլունուր։

3—1

Մահքէմէի Թիճարէթ մէճլիսինտէն կէլէն իլան.

Ինկիլթէրրա տէվլէթի սէֆարէթխանէսի թէրճէմանլարընտան Մ. Մարինիչ Նամ զաթըն իւսկիւտարտա Աղա Համամը մահալլէսինտէ Ցօլագ սօգագընտա մուգիմ իքէն զայլապէթ իտէն Միհրի Հանըմ ալէյՀինէ պիր գըթա սէնէտ մուճիպինճէ իտտաաքէրտէսի օլան 21 ատէտ լիրայի Օսմանի մաթլուպաթը իտտաասընըն իչպու 97 սէնէսի Շուպաթըն 10ընճը չարշէնպիհ կիւնիւ րուլէթը մուգարրէր պուլունմուշ վէ մէրգումէ Միհրի Հանըմըն իգամէթկեահը մէճՀուլ օլտուղու կիպի, Նէրէլէրտէ օլտուղունա տաիր մալումաթը մէվտուգիյէ տէսթրէս իտիլէմէմիշ իտուկի՝ միւպաշէրէ վասէթմասըլա խապէր վէրիլմիշ օլմաղլա, մէրգումէնին ճէվապ մէգզիւրտէ Մահքէմէի Թիճարէթ պիրինճի մէճլիսինտէ Հազըր պուլունմագ իսէ, խասմինին վուգու պուլաճագ օլան Թալէպի իւզէրինէ մուամէլէի գանունիյէնին իճրա օլունաճաղը մալումու օլմագ իւզրէ, ուսուլը մուՀաքէմէ Նիզամնամէսինին 19ընճը մատտէսինէ թէվֆիգէն իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գըլընտը։

26 քեանունի սանի 97

ԷՎԳԱՖ

Էվգաֆը Հիւմայուն Մահլուլաթ տաիրէսինտէ պէՀէր կիւն միւզայէտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աթիւզ զիքր մահլուլաթըն պէտէլը միւզայէտէլէրի գըյմէթը մուխամմէնէլէրինտէն տուն կէօրիւնմիւշ օլմաղլա, իչպու մահլուլաթըն իչպու 97 սէնէսի քեանունը սանիսինին 25ինճի բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն չէՀրը մէզքիւրըն 31ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ օնա գատար վէ էրթէսի սալը կիւնիւ ճիւզ տէ 5 զամմը իլէ միւզայէտէսի իճրա օլունուպ, անտէն սօնրա Պապը Ալիտէն տրզ ու իսթիզան օլունաճաղընտան, զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն էճամը մէզքիւրէտէ Մահլուլաթ տաիրէսինէ կէլիպ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինին էօշրինէ միւսավի թէէմին աքչէսինի թէսլիմը խազինէ իտուպ միւզայէտէսինտէ պուլունմալարը 5ինճի տէֆա օլարագ սուրէթը գաթիյէտէ իլան օլունուր։

.. 210 .. 4000 .. 2000 (1) Հարէմէյնը Միւհթերէմէյն խազինէսինտէն մազպութ Ճանֆէտա խաթուն վագֆընտան միւլքիւ վէ կէտիկի Հարէմէյն օլմագ իւզրէ խասքէօյտէ Քիրէմիթճի Ահմէտ Չէլէպի մահալլէսինտէ խասքէօյ ճատտէսինտէ թէրպիէն 40 զըրա արսատա մէպնի չէՀրի 70 ղրշ. քիրալը վէ ֆէվգինտէ 1 օտայը միւշթէմիլ քեարկիր 1 պապ Հալլաճ տիւքքեանընըն Նըսֆ Հիսսէսի։

..10 .. 3750 .. 2500, Ճէտիտ վալիտէ Սուլթան վագֆընտան միւլքիւ վէ Հարէմէյնը Միւհթերէյն կէտիքեաթընտան կէտիկի Պաղչէ Գաբուսընտա Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Մըսըր չարշըսը տէրունինտէ քէթէնճիլէր սօգաղընտա օն Նումէրօ իլէ մուրագգամ թէրպիէն 40 զըրա արսատա մէպնի չէՀրի 100 ղշ. քիրալը պիր պապ քեարկիր քէթէնճի մաղազասընըն սէմէն Հիսսէսի։

.. 46 .. 12500 .. 7600, Զօրլուլու Ալի բաշա վագֆընտան Հասըրճըլար գուրպինտէ Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Հասըրճըլար ճատտէսինտէ թէրպիէն 250 զըրա արսատա մէպնի չէՀրի 800 ղշ. քիրալը վէ 17 օտայը միւշթէմիլ պիր պապ իւթիւճիւ քեարկիր խանընըն սէմէն Հիսսէսի։

.. 18 .. 3750 .. 2500, Ճէտիտ վալիտէ Սուլթան վագֆընտան միւլքիւ վէ Հարէմէյնը Միւհթերէմէյն կէտիքեաթընտան կէտիկի Պաղչէ Գաբուսընտա Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Մըսըր չարշըսը տէրունինտէ թէրպիէն 40 զըրա արսատա մէպնի չէՀրի 150 ղշ. քիրալը պիր պապ ատթար տիւքքեանընըն սէմէն Հիսսէսի։

.. 3 .. 7000 .. 4000, Ղազի Աթիգ Ալի բաշա վագֆընտան Տիվան Եօլունտա Աթիգ Ալի բաշա մահալլէսինտէ Բէրթէվ բաշա սօգաղընտա թէրպիէն 98 զըրա 1 գըթա մէնզիլ արսասը։

.. 11 վէ 13 վէ 15 .. 10716 .. 7500 Ճէննէթմէքեան Սուլթան Մահմուտ խանը Սանի վագֆընտան Պէշիքթաշտա բաշի Աթիգ մահալլէսինտէ Չէշմէ սօգաղընտա թէրպիէն 200 զըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 պէրպէր տիւքքեանը վէ 1 ախըր վէ 1 պագգալ տիւքքեանընը միւշթէմիլ չէՀրի 850 ղըրուշ քիրալը 3 պապ քեարկիր տէքեաքինին վէ օտալարըն 7 Հիսսէտէն 1 Հիսսէսի։

.. 76 .. 8577 .. 5500, Ճէննէթմէքեան Սուլթան Ահմէտ խանը Սալիս վագֆընտան միւլքիւ վէ Սուլթան Մահմուտ խանը Սանի վագֆընտան կէտիկի Պօղազ իչինտէ Պէպէք գարյէսինտէ վէ ճատտէսինտէ թէրպիէն 800 զըրա արսատա մէպնի չէՀրի 600 ղշ. քիրալը 1 պապ Պէպէք Համամը տիմէքլէ մաարուֆ Համամըն 14 Հիսսէտէն 1 Հիսսէսի։

.. 70 .. 40000 .. 28.000, Սուլթան Մահմուտ խանը Սանի վագֆընտան Բումէլի Գավաղընտա վէ ճատտէսինտէ թէրպիէն 10.500 զըրա արսատա մէպնի տէրունինտէ 1 գույու վէ 1 օտա վէ 1 Հավուզու միւշթէմիլ 1 գըթա պօսթանըն պիւթիւնիւ։

.., .. 9000 .. 6000, Սուլթան Պայազիտ խանը Վէլի վագֆընտան Պէյօղլունտա Իստիյէ մահալլէսինտէ Էլմա-Ցաղը ճատտէսինտէ պէր մուճիպի խարիթա 560 զըրա պիր գըթա մէնզիլ արսասը։

.. 32 .. 2000 .. 1000, Սօֆու Մէհմէտ պէյ վագֆընտան Թավուգ Բազարընտա Աթիգ Ալի բաշա մահալլէսինտէ Թավուգ բազարը ճատտէսինտէ 50 զըրա արսատա մէպնի չէՀրի 100 ղշ. քիրալը քեարկիր 1 պապ մանավ տիւքքեանընըն 7 Հիսսէտէն 1 Հիսսէսի

.. 29 .. 10.000 .. 5250, Ցէֆթէրտար Էյիւպ Հըր Հըմ բաշա վագֆընտան Թօրխանէտէ Ցէֆթէրտար Էպիւ Ֆազըլ Մէհմէտ էֆ. մահալլէսինտէ Թիւրպէ սօգաղընտա թէրպիէն 150 զըրա արսատա մէպնի չէՀրի 200 ղշ. քիրալը վէ 6 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր գույու վէ 200 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ 1 պապ մէնզիլին սիւլսան Հիսսէսի։

(1) Ճիւմլէլէրին պաշլարընտա իլք Հիզատա պուլունան րագգամլար մահլուլաթըն Նումէրօլարընը, իքինճի Հիզատաքիլէր լիրաի Օսմանի 100 ղուրուշտան օլարագ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինի վէ իւչիւնճիւ Հիզատաքիլէր տախի պէտէլը միւզայէտէլէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ

ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱՑԵԱՆ

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸՆԱ ՏԱՒՐ

ՎԻԷՆՆԱՆԸՆ ՄԻՒԼԼԷԹ ՊԱՆԳԱՍԸ

Իչպու պանգա էօմիւր սիկուրթասընտան մատա, չօճուգլարըն պէօյիւմէսինէ գատար պիր սէրմայէ բէյտա իթմէք իւզրէ աչըք տախի գապուլ իտէր։

Պու պանգա Աուսթրիա տէվլէթինին Նէզարէթինտէ 1869 յուլիօ 8 վէ Մաճարիսթան Հիւքիւմէթինին Նէզարէթինտէ 1870 օգոսթօս 27 Ռօթէնթէսինէ վէ 747/640 Նումէրօլու իւ ... թէր։

Մէզքիւր պանգա՝ ինսանըն էօմրիւնիւ մուայյէն քրամիյէլէրլէ վէ քեաֆֆէի չէրաիթը մալիւմ իլէ սիկուրթա իտէր. Եանի էօմրիւնիւ սիկուրթայա գօյմագ իսթէյէն ատէմ կէրէք Հէր Նէ վագթ վէֆաթ իտէր իսէ, վէ կէրէք սիկուրթա միւտտէթինին սօնրա սաղ գալըր իսէ, պու պանգա օ ատէմին թային իթտիկի մըգտար մէպլաղը, վէ օրթագլաշը օլան սէրմայէլէրի սիկուրթա իտէր։

Մէզքիւր պանգա՝ թալէպ օլունան թագսիթնաթը, ասլա թէնզիլ իթմէքսիզին սէքիզ կիւն սօնրա թէէտիյէ իտէր, վէ ինսանիյէթ բէրվէրլիք գավաիտինէ թէվֆիգէն, քէնտի միւշթէրիլէրինէ բէք միւսաիտ չարթլար վազ էյլէր։

Տահա զիյատէ մալումաթ վէ թաֆսիլաթ ալմագ իչիւն Աճէնցիտա բէք չօգ լիսանտա բիւսալէլէր թէտարիք իթմիչ տիր։

Թէօրքիէ վէ Մըսըր իչին կէնէլ աճէնթէ

Ա. ՀԷՖԹԷՐ

Գալաթատա Գարաքէօյտէ պօրսանըն գարշըսընտաքի տաիրէնին իքինճի գաթընտա 13 Նումէրօլու օտատա։

Իսթանպոլտա Փիւշիւք Նէնի խանտա Մ. Հէրմ. Ա. Հօլլէթէյն վասէտասիլէ գուպիլուլմասը Հէր սիկուրթա պէտէլինի ալըգ ու գապուլ իթմէյէ մէմուր տըր։

Ա. ԳԱԼԱՄԱԹԻ

ՎԷ

ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸՆԸՆ

ՊԷՕՅԻՒԳ ՏՈՒԽԱՆ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

ՀՕԿՏԷՄԲԷՐԻՆ ՅԱՆՃԻ ԿԻՒՆԻՒՆՏԷ ՊԷՕՂԼԸՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ

461 ՆՈՒՄԵՐՕՏԱ ՔՈՒՇԱԴ ՕԼՈՒՆՏՈՒ

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ ՎԱԲՕՐԼԱՐԸՆԸՆ

ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹԼԷՐԻ

Իչպու 1882 սէնէսի յանվարի 15 ինտէ իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ՆԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ատալարտան Քէօփրիւյէ

Ար. Տք.
2 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։
2 Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպ. Պուրկազ, Գընալը։

Քէօփրիւտէն Ատալարա

Ար. Տք.
9 30 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
10 45 Գընալը, Պուր, Հէյպէլի, Պ. Ա.

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան Քէօփրիւյէ

Ար. Տք.
2 30 Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա, Հէյպ. Պուրկ. Գընալը։
8 15 Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպ. Պուրկ. Գընալը,

Քէօփրիւտէն Ատալարա

Ար. Տք.
4 Գընալը, Պուր. Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ,
9 30 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ, Բէնտիք։

ԳԱՏԸՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ՆԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ		ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ	
Քէօփրիւտէն	Գատըքէօյտէն	Քէօփրիւտէն	Գատըքէօյտէն
Ար. Տք.	Ար. Տք.	Ար. Տք.	Ար. Տք.
2 15	2 15	2 30	2 30
3	3	3 30	3 30
3 45	3 45	4 30	4 30
4 30	4 30	5 30	5 30
5 30	5 30		
9	9	6 30	6 30
10	10	9	9
10 45	10 35	10	10
11 30	11 20	11	11
12	11 45	12	11 45

ՀԱՑՏԱՐ ՓԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իչպու սէֆէրլէր Իզմիտ թրէնլէրինէ մուվաֆըգ

ՆԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Հայտար Փաշատան — Գարթալ Նօ.

Ար. Տք.
3 45 Գաթար իչին (Բէնտ.) 1
8 15 Գաթար իչին (Իզմիտ) 3
11 5 Պիլա Թէսատուֆ

Քէօփրիւտէն — Գարթալ Նօ.

Ար. Տք.
3 15 Գաթար իչին (Իզմիտ) 2
7 40 Պիլա Թէսատուֆ
10 35 Գաթար իչին (Բէնտ.) 3

ՄԱԳՐԻՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻՆՏԷՆ ՄԱԱՏԱ

Մագրիքէօյտէն Քէօփրիւյէ

Ար. Տք.
2 30 Մագրի. Սամաթիա, Գում.

Ար. Տք. Քէօփրիւտէն
11 Գում. Սամաթիա, Մագրիքէօ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Մագրիքէօյտէն Քէօփրիւյէ

Ար. Տք.
2 15 Մագրիքէօ, Սամաթիա, Գումգափու։

Քէօփրիւտէն
11 Գումգափու. Սամաթիա, Մագրիքէօ։

ԻԽԹԱՐԱԹ

Քէօփրիւ վէ իսկէլէ մէմուրլէրի պունտան պէօյլէ պիլէթ ալըպ պիլէթ էէրինէ բարա ալըգ եէտմէլէրի քիւլլիյէն մէմնու տըր. միւթէճասըրլէրի պէր մուճիպի թալիմաթ ճէզալանտըրըլաճագ տըր. պիննաէնալէյհ վաբօրա բաքիլ օլան զէվաթըն քէօփրիւտէն պիլէթլէրինէ պիլէթլէրի իսկէլէտէն վէ Հիչ պիլէթլէրինտէ Գատը գարիյէսի իսկէլէսինտէն մաատասը վաբօրլար տէրունինտէ պիլէթլէրինի ալմալարը միւսթէրճա տըր։

Ակշամլարը քէօփրիւտէն սաաթ 10 վէ 45տէ Ատալարա վէ սաաթ 10.45 վէ 11.30 վէ 12տէ Գատըքէօյինէ հարաքէթ իտէճէք օլան վաբօրլարա ճիւմլէ պէօյիւք վէ եօլճուլարը իղաճ իտէր տէրէճէտէ օլան եիւք վէ էշյա գապուլ օլունամայաճագ տըր։

Թէհլիքէտէն հաղէր օլունմագ իչիւն տիւման օլտուղը վագտ Հէր վաբօր պուլունտուղը Նօգթատէ Թէվագգուֆ իտէճէկի կիպի, պօրա վէ ֆուրթունա միւնասիպէթի իլէ պու սէֆէրլէր իճրա օլունամազ իսէ, պու պապտէ եօլճուլարըն պիր չէյ սէօյլէմէյէ հագլարը օլմայաճագ տըր։

ՍԸՀՀԷԹ ԳՈՒՎՎԷԹ

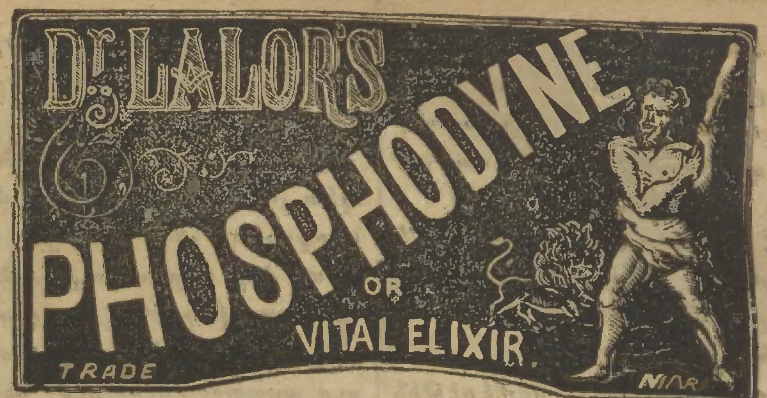

ՎԷ ԹԷՆՀԻՍԻՐ

Տօգթօր Ռ. Տ. ԼԱԼՕՐ 1862 տէ իճատ իտտիւպ պու իսմի վէրմիշ տիր.

Պու իլաճ՝ Հինտութանտա, Չինտէ վէ միւսթէմլիքեաթտա կէրէք գարա ճիէրէ թէէսիր իյլէճէկի վէ կէրէք պիւճիւմէ պաթը Հայաթիյէյի թագվիյէ վէ թահքիմ խուճի խարիգիւլատէ պիր մուալիճէ տիր։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ ֆօսֆօրտան միւրէքքէպ պիր թէրթիպ օլուպ, տըմաղա վէ կէօղէ բէք հօշտըր։ Պու իլաճ՝ Նէպաթի ալգալօյիտ թալիր օլունան ճէզատան միւրէքքէպ բարլագ պիր սու տըր վէ ֆէվգէլատէ գուվվէթ վիրիճի Հասսէլէրէ մալիք տիր։ Շիմտիքի իլմի քիմեանըն էն ալա ճաէրի օլուպ, իչինտէ Հիչ պիր մուզիր վէ տէրէճէսինտէն զիյատէ մուսՀիլ ճէզա եօգտըր, Հիչ պիր սուի թէէսիրտէ պուլունմամագ, մէշհուր Հէքիմլէր տախի վիճտանըն գուվվէի Հայաթիյէսինի թէճտիտ իտէճէք ֆէվգէլատէ պիր գուվվէթէ մալիք օլտըղընը վէ պու խուսուստա Հիչ մանէնտի օլմատըղընը թաստիգ իթմիշլէրտիր։ Գանը, պէյնի վէ սինիրլէրը թագվիյէ էտիճի տիր։ Պու իլաճ սուրէթի միւքէմմէլէտէ ազա վէ սայիրէնին պիւճիւմէ մուամէլաթընա վիւսաթ վէ իւմրան վէրիր, գանը ասլա զայիֆ իթմիյէրէգ, վէ պէտէնէ վէ Եախօտ զիհնին բէք զիյատէ չալըշըլտըղը եօրնունլուղըն էօնիւնիւ ալըր։ Զէֆք է սէվինճ, սաատէթ, բարլագլըգ վէ թէէսիր վէրէն պէյին վէ սինիր վէ ազասէթին գուվվէթինի պու իլաճ պագը թութար։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ սինիրլէրին վէ գանըն Հէր Նէվի պօզուգլուգլարընը սէրիճան վէ սուրէթի գաթիյէտէ տէֆ իթտիկի իչիւն պու կիւնքիւ կիւնտէ վէրիլէն պիւճիւմէ թէրթիպաթըն էն ալասը տըր։ Սինիրլէրտէ գանըն պօզուգլուգլարը, էւք զիյատէ սինիր զայըֆլըղը, ուֆուլի գուվվէթսիզլիք ագըլ վէ վիւճուտ զաաֆը, գուլագ զըթըլթըլարը, գուվվէթ զայըֆ օլմագ վէ իշտահ գաճմամագ, միտէ Հազըմսըզլըգ վէ գարաճիյէր Համթալըգլարը, էլ սինիրլէրտէ ագըր, մէրագ, Հէր տէրէճէտէ սինիր գուվվէթսիզլիկի, գուվվէի Հաֆըզէ զաֆըթը, պէյին եումուշագլըղը, քէօթրիւմլիւք, օլթ էմիքտէքի աղրը, լումպակօ Եանի կէօպէք սանճըսը, սիաթիք Եանի գալչա սինիրինտա ճէրի պիր աղրը, պէլ վէ մէսանէ խասթալըղը, ռիւմէ զորու վէ զայըֆլըմ, Նէօվրալճիյէ սըթմա, ըսըմալմօզ, Թըրդէքէթիլիք, վէրէմ, Էսկիմիշ գույռ Համթալըղը, սըրաճա վէ տէրի Համթալըգլարը, ազալէթ զայըֆլըղը, վագթիյլէ քէօրլիւք, էյիշսիլ ինսան վիճտանընտա Հէր Հանկը ազանըն գուվվէի Հայաթիյէսինին Նօգսանընտան Նէշէթ իտէն պիւճիւմէ իլլէթ վէ Համթալըգլար։

—

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻՆ ԹԷԷՍԻՐԻ

Իքի գաթ տըր վէ ասլա պօզուլ Նըգմազ. պիր թարաֆտան պու իլաճ սըղըր գուվվէթինի արթըրըր, վէ տիկէր թարաֆտան գանըն վէ ազալէթին գուվվէթինի թէճտիտ իտէր պիր վասէթա տըր. պիննաէնալէյՀ պու իլաճ զայըֆ վիճտանլարա գուվվէթ վէրիր վէ Համթայը էօյլէ պիր Հալէ կէթիրիր քի, զաղն իտէրսին Հիչ զայըֆլըգ չէքմէմիշ տիր։

Վիւճուտէ պիր Նօգսան

Պու կիւնքի կիւնտէ պէյին վէ գարաճիյէր Համթալըգլարընտան վէ միտէ ֆէսատընտան պիւնլէրճէ ինսան էօլմէքտէ օլուպ, պու Համթալըգլար Հայաթը ինսանըն քէօքիւնիւ գուրուտուրլար։ Մէզքիւր Համթալըգլար՝ բէք չօգ տիրայէթլի զէվաթ իւզէրինէ ֆէնա թէէսիր իտուպ, զիրա անլէր իչիւն Հայաթ սէվինճսիզ վէ ֆայտէսիզ օլաճագ Եէրտէ պիր Եիւք օլուր։ Իշ է պու կիպի Համթալըգլար չէքէն բէք չօգ զէվաթ չաՀատէթ իտէրլէր քի, ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ Հէր Նէ սուրէթտէ օլուր իսէ օլսուն գուլՀուրա կէլմիշ օլան միտէ ֆէսատընա վէ գարաճիյէր Համթալըղընա գարշը պու կիւնէ գատար պուլունմուշ օլան տիկէր Հէր Նէվի իլաճտան իւսթիւն տիր։ Իշտահ աչար վէ միտէյի տուզէլթիրիր։ Թէէսիրի տէ բէք չապուգ վէ մուՀագգագ սուրէթտէ կէօրիւլիւր. Եօլէ քի, Եօմիյ սէօնմէք տէրէճէսինէ կէլտիկինտէ վէ զիՀին տախի վիճտանըն ֆէնալըղը թէէսիրինտէն սայքի աՀմագլըգ Հալինէ տիւշտիւկիւնտէ, պու գուվվէթլի իլաճտան պիր գաչ տէֆա ալընըճա, Համթանըն մէյլուսիյէթի տէֆ օլուր վէ կէրէք վիճտանը վէ կէրէք զիՀնի քէսպը գուվվէթ իտէր։

ԵԻՐՄԻ ՍԷՆԷԼԻՔ ԹԷՃՐԻՒՊԷԼԷՐ

Խուսուսաթը մէզքիւրէյի իսպաթ իտուպ, պունտան մաատա տիւնեանըն Հէր միլլէթինտէն միւթէպպէր ֆամիլեալար, վէ զէվաթը միւթէպպէրէ՝ պիզէր օլունան մուՀասսէնաթը կէօստէրիշ օլտուղլարընտան, պունա սէրպէսթ չաՀատէթ իտէրլէր։

Տիւնեանըն Հէր էճզաճըսը, պու իլաճըն պիր չիշէսինի 4 ս. 6 տ. վէ 11ս. ֆիյաթընտա ֆիրուխթ իտէրլէր։

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄ. Պէհէր չիշէնին իւզէրինտէ Ինկիլիզ Հիւքիւմէթի թարաֆընտան պիր պանտրոլ եափըշտըրըլմըշ օլուպ, պու պանտրոլուն իւզէրինտէ տէ Հաքքէթլը գըրալիյա Հազրէթլէրինին միւթէպպէր գօմիսէրլէրի էմրի իլէ «ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ, Լօնտօն, Էնկլէնտ» քէլիմէլէրի Ինկիլիզճէ օլարագ եազըլմըշ տըր։ Էկէր պու եազը օլմազսա գալպ տըր։

ՏՕԳԹՕՐ Ռ. Տ. ԼԱԼՕՐ

Թարաֆընտան իմալ օլունմուշ տըր.

Պայ Հավզտա 52 Նօ. կէսֆօրտ Ըսթրիթտէ

ԼՕՆՏՕՆ Ն. ՈՒ. ԷՆԿԼԱՆՏ

Ֆօսֆօտինին սահիպի վէ մուճիտի։

Սուրէթի իսթիմալ. Եէմէքտէն էվվէլ կիւնտէ իւչ տէֆա պիր չօրպա գաշըղը։

Սթամպօլ, Գալաթա, վէ Պէյօղլունուն պէօյիւք էճզախանէլէրինտէ պուլունուր։

Թիւրքիա, Ռումանիա վէ Պուլկարիա իչիւն աճէնթէ պուլունան սահիպի Նէզըրինտէ Թօփտան վէ բէրաքէնտէ սաթըլըր։

ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԽԱՆԱ

Ումումի Ինկիլիզ մաղազասը Նօ. 93 վէ 97 Եիւքսէք գալտըրըմտա գապըթա մէրքէզի ճուրպինտէ։

Գալաթա

ՍԹԱՄՊՕԼ

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 8 ֆէպր.	
Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	99 13/16
Օսմ. էսհամը աչըլըտը	11- 1/8
» » գարանտը	10 5/8
Իսթիգրազ 65	13- 5/8
» 69	12- 1/8
» 71	64-
» 72	22
» 73	10- 5/8
Օսմանլը պանգասը	16- 3/4
Մըսըր տայիրէի մալիյէ Նըսֆը	63 3/4
» իսթիգրազը	86- 5/8
Ռուսիա իսթիգրազը	85 1/8
Գամպիօ Բարիզ 9 այ վատէ	-
Բարիզ, 8 ֆէպր.	
Ֆրանսա էսհ. 3 % ֆր	82 45
» » 5 գըրօնէսօ	114-67
Օսմ էսհամը աչըլըտը	11 35
» » գարանտի	11-
Իսթիգրազ 65 ֆր	70
» 69	60
» 73	55-
Մըսըր ֆօնտ. մալիյէ Նըսֆ	320-
Գրէտի Լիօնէ	775-
Օսմանլը պանգասը	690-
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	46-
Իթալիա էսհամը	84 25
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25-28
Վիէննա, 8 ֆէպր.	
Ալթըն ֆիօրին	-
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	25-70

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհամ ում. տիւն ագչ. գար.	12 22
Պու սապահ աչըլըտը	12-06
Իսթիգ. 63 (Մուսթ.) 6 % ֆ.	65-
» 65 » 6 % ֆ.	65-
» 69 (Բընտ) 6	60-
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)	21-
» 73 6 % ֆ.	55 80
Ռումէլի շըմէնտըֆէր 3	47-
Աջէէ ֆայիզի	09-
Բէօր Դիւ	-
Տէբօր »	05-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	7- 5
Սթամպօլ պանգասը	9-10
Օթթօմաց Ժէնէրալ	5 15
Թօմպօլա	3 55

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ տան	Ղշ Փր.
Պէյազ մէճիտիյէ Ֆարգը	107 37
Մէթալիք »	204 10
Պէշլիք »	209 10
Ալթըլըգ »	127-
Պագըր »	615-
Գայմէ »	910-
Ինկիլիզ լիրասը	110-31
Ֆրանսըզ ալթունու	88- 5
Ֆօլ	90- 5
Գրիմից ալթունու	81-20
Գարագօլ գայմէսի	8-75